

از بشکه‌های نفت تا بسته‌های داده؛ تنگه هر مز در تسخیر جهان دیجیتال

طغیان در کوهستان آرامش در مزرعه

ضرر بزرگ استقلال از لغو جام حذفی

رویای شیرین بانوی «بانوی چریک»

عکس: مرز اقتصاد

اقتصاد جهان را در تله بدهی ور کود گرفتار کرد؟

تقویت ارزش دلار در نخستین ماه جنگ آمریکا علیه ایران موجب شد برخی نهاد‌های رسمی خارجی اقدام به...

نسخه بانک مرکزی برای تولید بدون خلق پول

بانک مرکزی با افزایش ۱.۵ واحد درصدی نسبت سپرده قانونی بانکها، سیاست تازه‌ای را برای تأمین مالی بخش تولید...

تجربه اقتصادهای توری و اصلاح‌گر

انرژی در اقتصاد مدرن فقط یک کالا نیست؛ نوعی «توسعه خاموش» است که تقریباً در تمام لایه‌های زندگی روزمره...

صفحه ۲ صفحه ۳ صفحه ۵

از بشکه‌های نفت تا بسته‌های داده؛ تنگه هر مز در تسخیر جهان دیجیتال

کریم حسن پور - تنگه هر مز در ذهن سیاست‌گذاران جهان سال‌ها با نفت، گاز، بیمه دریایی و امنیت کشتیرانی شناخته می‌شد. اکنون همان جغرافیای منحصر به فرد، معنای تازه‌ای در اقتصاد داده پیدا کرده است.

صرفاً با اسکورت کشتی‌ها و حفاظت از نفتکش‌ها تعریف نمی‌شود. حفاظت از کابل‌های زیردریایی به بخشی از دستور کار امنیت زیرساختی تبدیل شده است. این حوزه ترکیبی از حقوق دریاها، مخابرات بین‌الملل، امنیت سایبری، بیمه، عملیات تعمیر دریایی، اطلاعات ژئوفیزیکی و دیپلماسی بحران است. دولت‌ها و شرکت‌ها باید بدانند که آسیب به کابل‌ها الزاماً به معنای حمله سایبری نیست، اما پیامدهای آن می‌تواند شبیه یک بحران سایبری گسترده ظاهر شود.

کاربر نهایی صرفاً کندی اینترنت را احساس می‌کند، اما پشت صحنه، مسیریابی مجدد ترافیک، افزایش فشار بر لینک‌های جایگزین، اختلال در توافق‌های سطح خدمت و هزینه‌های سنگین عملیاتی رخ می‌دهد.

معنای راهبردی گلوگاه دیجیتال برای منطقه

برای کشورهای خلیج فارس، تنگه هر مز اکنون بلوغ اقتصاد دیجیتال به شمار می‌رود. سرمایه‌گذاری در مراکز داده، شهرهای هوشمند، هوش مصنوعی، خدمات مالی دیجیتال و دولت الکترونیکی بدون معماری تاب‌آور اتصال بین‌المللی شکننده می‌ماند. مسیرهای زمینی از طریق عربستان، عراق یا سایر همسایگان می‌توانند بخشی از فشار را کاهش دهند، اما ظرفیت و امنیت آن‌ها باید از پیش طراحی و آزمون شود. تنوع مسیر، استقرار مناسب کابل، پایش بستر دریا، قراردادهای سریع تعمیر، ذخیره ظرفیت در مسیرهای جایگزین، و همکاری منطقه‌ای برای حفاظت از زیرساخت‌های ارتباطی، دیگر موضوعات فنی حاشیه‌ای نیستند و به قلب حکمرانی امنیت دیجیتال تبدیل شده‌اند.

گلوگاه آینده، جایی میان نفت و داده

تنگه هر مز به این دلیل «گلوگاه دیجیتال» نامیده می‌شود که جهان جدید در آن با جهان قدیم تلاقی می‌یابد. نفتکش‌ها در سطح آب حرکت می‌کنند و داده‌ها در کف دریا جریان دارند. اقتصاد فسیلی و اقتصاد ابری در یک نقطه به هم می‌رسند. هر تنش در این تنگه می‌تواند هم بازار انرژی را حساس کند و هم پرسش تازه‌ای درباره تاب‌آوری اینترنت منطقه‌ای و جهانی پدید آورد.

ارزش راهبردی تنگه هر مز دیگر فقط با بشکه نفت سنجیده نمی‌شود. اکنون باید آن را با تأخیر میلی‌ثانیه‌ای، ظرفیت ترابیتی، تداوم خدمات ابری، امنیت ترانک‌های مالی و پایداری اقتصاد داده نیز سنجید. این همان معنای دقیق گلوگاه دیجیتال است.

نقطه‌ای کوچک در نقشه که اختلال در آن می‌تواند فشار خود را در شبکه‌ای بسیار بزرگ‌تر از جغرافیای خود نشان دهد.

در این میان، نقش ایران در معادله جدید تنگه هر مز بیش از گذشته برجسته شده است. ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی خود بر بخش مهمی از این تنگه اشراف دارد و همین موضوع به آن جایگاهی ویژه در معادلات انرژی، تجارت دریایی و اکنون زیرساخت‌های ارتباطی داده است. در جهانی که نفت و داده هر دو از مسیر تنگه هر مز عبور می‌کنند، کنترل و نفوذ ایران بر این گذرگاه می‌تواند بر محاسبات قدرت منطقه‌ای و حتی جهانی اثر بگذارد. همین دلیل، این منطقه استراتژیک دیگر صرفاً یک نقطه جغرافیایی نیست، بلکه به یکی از مهم‌ترین اهرم‌های ژئوپلیتیکی قرن بیست‌ویکم تبدیل شده است و هرگونه تغییر در وضعیت آن می‌تواند توازن قدرت، امنیت انرژی و پایداری ارتباطات دیجیتال را به طور هم‌زمان تحت تأثیر قرار دهد.

عنوان «گلوگاه دیجیتال» از همین نقطه برمی‌خیزد، جایی که مسیر فیزیکی انرژی و مسیر نامرئی داده بر بستر یک پهنه ژئوپلیتیکی واحد هم‌پوشانی دارند. تنگه هر مز فقط محل عبور کشتی‌ها نیست.

در کف همین مسیر، کابل‌های فیبر نوری زیردریایی بخشی از اتصال دیجیتال خلیج فارس، هند، آسیای جنوب شرقی، شرق آفریقا، مصر و اروپا را به یکدیگر پیوند می‌دهند.

اهمیت این موضوع زمانی آشکارتر می‌شود که بدانیم اینترنت جهانی بیش از آن که بر ماهواره‌ها تکیه داشته باشد، بر شبکه‌ای از کابل‌های زیردریایی متکی است که ترانک‌های مالی، خدمات ابری، ارتباطات دولتی، تجارت الکترونیکی، پیام‌رسانی و جریان‌های داده مرتبط با هوش مصنوعی را حمل می‌کنند.

کابل‌هایی که اقتصاد داده را عبور می‌دهند

اتصال عنوان «گلوگاه دیجیتال» یا «digital chokepoint» به تنگه هر مز از یک واقعیت فنی ناشی می‌شود. کابل‌های زیردریایی، ستون فقرات ارتباطات بین‌المللی هستند و بخش بسیار بزرگی از تبادل داده جهانی از مسیر آن‌ها عبور می‌کند.

در محدوده تنگه هر مز، چند سامانه کابلی مهم از جمله شاخه‌ای از «1 Asia Africa Europe»، شبکه «FALCON» و «Gulf Bridge International Cable System» حضور دارند. این سامانه‌ها فقط کابل مخابراتی ساده نیستند. آن‌ها مسیر عبور داده میان بانک‌ها، سکوی تجارت الکترونیکی، شرکت‌های ابری، مراکز داده، شبکه‌های دولتی، اپراتورهای مخابراتی و کاربران عادی به شمار می‌روند.

به همین دلیل، آسیب به آن‌ها می‌تواند از کاهش کیفیت اینترنت فراتر رود و به تأخیر در پرداخت‌های مالی، اختلال در خدمات ابری، افت پایداری ارتباطات سازمانی و افزایش هزینه مسیرهای جایگزین منجر شود.

تنگه هر مز و هم‌پوشانی دو زیرساخت حیاتی

قدرت پشت اصطلاح «گلوگاه دیجیتال» در هم‌پوشانی دو نظم زیرساختی مهم نهفته است. تنگه هر مز همچنان یکی از مهم‌ترین نقاط عبور انرژی در جهان است و بخش قابل توجهی از نفت و گاز مایع جهان از آن می‌گذرد.

اکنون این اهمیت انرژی با اهمیت ارتباطی ترکیب شده است. اقتصاد دیجیتال خلیج فارس، به‌ویژه سرمایه‌گذاری‌های سنگین امارات متحده عربی، عربستان سعودی و قطر در هوش مصنوعی، مراکز داده، خدمات ابری و اقتصاد بلنفرمی، به پایداری همین اتصال‌ها نیاز دارد.

از همین روی، هنگامی که دولت‌های منطقه می‌خواهند از اقتصاد

نفتی به اقتصاد داده‌محور حرکت کنند، امنیت کابل‌های زیردریایی به بخشی از امنیت توسعه ملی آن‌ها تبدیل می‌شود.

▼ آسیب‌پذیری فنی در محیط ژئوپلیتیکی متراکم

به باور کارشناسان، کابل‌های زیردریایی ذاتاً آسیب‌پذیر هستند. بیشترین موارد خرابی این زیرساخت در جهان معمولاً از فعالیت‌های عادی انسانی مانند لنگر کشتی‌ها و صید تجاری ناشی می‌شود. در یک محیط آرام، چنین خرابی‌هایی مسئله‌ای عملیاتی است و با اعزام کشتی تعمیر، صدور مجوز و مدیریت فنی برطرف می‌شود.

اما با توجه به وضع موجود و در محیطی مانند تنگه هر مز، همین مسئله عملیاتی به چالشی امنیتی تبدیل می‌شود. تراکم تردد دریایی، حساسیت نظامی، رقابت اطلاعاتی، ریسک مین‌گذاری، اختلال در دسترسی کشتی‌های تعمیر و پیچیدگی صدور مجوز، زمان بازگشت کابل آسیب‌دیده به مدار را طولانی‌تر می‌کند. گلوگاه دیجیتال دقیقاً در همین شکاف شکل می‌گیرد. خطر اصلی فقط قطع کابل زیردریایی نیست. خطر بزرگ‌تر، دشوار شدن تعمیر، افزایش زمان اختلال، بالا رفتن هزینه بیمه و کاهش اعتماد اپراتورها به پایداری مسیر محسوب می‌شود.

درس دریای سرخ برای تنگه هر مز

تجربه اختلالات کابل‌های زیردریایی در دریای سرخ نشان داد که آسیب به چند کابل می‌تواند به‌سرعت به مسئله‌ای فرامنطقه‌ای تبدیل شود. در سال‌های اخیر، قطعی یا آسیب به کابل‌های زیردریایی در مسیرهای دریای سرخ و سواحل آفریقا موجب افت محسوس اتصال داده و سامانه‌های ابری را به‌صورت منطقه‌ای عرضه می‌کنند. همین تفاوت میان مسیر اصلی و مسیر اضطراری می‌تواند اثر اقتصادی ملموس داشته باشد.

از امنیت دریایی تا امنیت داده

تحول مهم در پرونده تنگه هر مز این است که امنیت دریایی دیگر

صرفاً با اسکورت کشتی‌ها و حفاظت از نفتکش‌ها تعریف نمی‌شود. حفاظت از کابل‌های زیردریایی به بخشی از دستور کار امنیت زیرساختی تبدیل شده است. این حوزه ترکیبی از حقوق دریاها، مخابرات بین‌الملل، امنیت سایبری، بیمه، عملیات تعمیر دریایی، اطلاعات ژئوفیزیکی و دیپلماسی بحران است. دولت‌ها و شرکت‌ها باید بدانند که آسیب به کابل‌ها الزاماً به معنای حمله سایبری نیست، اما پیامدهای آن می‌تواند شبیه یک بحران سایبری گسترده ظاهر شود.

معنای راهبردی گلوگاه دیجیتال برای منطقه

برای کشورهای خلیج فارس، تنگه هر مز اکنون بلوغ اقتصاد دیجیتال به شمار می‌رود. سرمایه‌گذاری در مراکز داده، شهرهای هوشمند، هوش مصنوعی، خدمات مالی دیجیتال و دولت الکترونیکی بدون معماری تاب‌آور اتصال بین‌المللی شکننده می‌ماند. مسیرهای زمینی از طریق عربستان، عراق یا سایر همسایگان می‌توانند بخشی از فشار را کاهش دهند، اما ظرفیت و امنیت آن‌ها باید از پیش طراحی و آزمون شود. تنوع مسیر، استقرار مناسب کابل، پایش بستر دریا، قراردادهای سریع تعمیر، ذخیره ظرفیت در مسیرهای جایگزین، و همکاری منطقه‌ای برای حفاظت از زیرساخت‌های ارتباطی، دیگر موضوعات فنی حاشیه‌ای نیستند و به قلب حکمرانی امنیت دیجیتال تبدیل شده‌اند.

گلوگاه آینده، جایی میان نفت و داده

تنگه هر مز به این دلیل «گلوگاه دیجیتال» نامیده می‌شود که جهان جدید در آن با جهان قدیم تلاقی می‌یابد. نفتکش‌ها در سطح آب حرکت می‌کنند و داده‌ها در کف دریا جریان دارند. اقتصاد فسیلی و اقتصاد ابری در یک نقطه به هم می‌رسند. هر تنش در این تنگه می‌تواند هم بازار انرژی را حساس کند و هم پرسش تازه‌ای درباره تاب‌آوری اینترنت منطقه‌ای و جهانی پدید آورد.

ارزش راهبردی تنگه هر مز دیگر فقط با بشکه نفت سنجیده نمی‌شود.

اکنون باید آن را با تأخیر میلی‌ثانیه‌ای، ظرفیت ترابیتی، تداوم خدمات ابری، امنیت ترانک‌های مالی و پایداری اقتصاد داده نیز سنجید. این همان معنای دقیق گلوگاه دیجیتال است.

نقطه‌ای کوچک در نقشه که اختلال در آن می‌تواند فشار خود را در شبکه‌ای بسیار بزرگ‌تر از جغرافیای خود نشان دهد.

در این میان، نقش ایران در معادله جدید تنگه هر مز بیش از گذشته برجسته شده است. ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی خود بر بخش مهمی از این تنگه اشراف دارد و همین موضوع به آن جایگاهی ویژه در معادلات انرژی، تجارت دریایی و اکنون زیرساخت‌های ارتباطی داده است. در جهانی که نفت و داده هر دو از مسیر تنگه هر مز عبور می‌کنند، کنترل و نفوذ ایران بر این گذرگاه می‌تواند بر محاسبات قدرت منطقه‌ای و حتی جهانی اثر بگذارد. همین دلیل، این منطقه استراتژیک دیگر صرفاً یک نقطه جغرافیایی نیست، بلکه به یکی از مهم‌ترین اهرم‌های ژئوپلیتیکی قرن بیست‌ویکم تبدیل شده است و هرگونه تغییر در وضعیت آن می‌تواند توازن قدرت، امنیت انرژی و پایداری ارتباطات دیجیتال را به طور هم‌زمان تحت تأثیر قرار دهد.

بازتعریف قدرت، امنیت و اقتصاد در عصر جدید منطقه‌ای
علیرضا عباسی
کارشناس

بی‌ثباتی در ایران، دیر یا زود هزینه‌های نااطمینانی را به کل منطقه منتقل می‌کند. همان‌گونه که ثبات و ادغام اقتصادی ایران نیز می‌تواند به کاهش ریسک سیستماتیک خاورمیانه بینجامد. همین مسئله موجب شده است که بسیاری از دولت‌های عربی خلیج فارس، به‌تدریج به این جمع‌بندی برسند که ثبات منطقه نه از مسیر حذف ایران، بلکه از مسیر تنظیم رابطه‌ای پایدار و قابل مدیریت با تهران امکان‌پذیر خواهد بود.

بحران اخیر خاورمیانه را نمی‌توان صرفاً یک درگیری نظامی منطقه‌ای دانست؛ آنچه رخ داد، در عمل یک شوک ژئواکونومیک برای اقتصاد جهانی بود. بحرانی که بار دیگر نشان داد جهان، به رغم پیشرفت‌های فناوریانه و مالی، همچنان به چند گلوگاه محدود جغرافیایی وابسته است و در میان آن‌ها، تنگه هر مز جایگاهی بی‌بدیل دارد.

اختلال در امنیت مسیرهای دریایی خلیج فارس، تنها به افزایش قیمت انرژی محدود نماند. بازار بیمه دریایی، حمل‌ونقل بین‌المللی، تجارت کالا و حتی محاسبات امنیتی دولت‌ها، هم‌زمان تحت تأثیر موجی از نااطمینانی قرار گرفتند. بسیاری از سناریوهایی که پیش‌تر صرفاً در ادبیات امنیت انرژی مطرح می‌شدند، اکنون به واقعیتی عینی در اقتصاد جهانی تبدیل شده‌اند. اهمیت هر مز صرفاً در حجم انرژی عبوری از آن نیست؛ بلکه در این واقعیت نهفته است که هر مز، نقطه اتصال ژئوپلیتیک، تجارت جهانی و امنیت انرژی است. در اقتصادی که بر جریان مداوم انرژی، سرمایه، کالا و داده استوار است، هرگونه اختلال در چنین گلوگاه‌هایی، مستقیماً اعتماد بازارهای جهانی را تضعیف می‌کند.

اما شاید مهم‌ترین پیامد بحران اخیر، فروپاشی بخشی از مفروضات قدیمی امنیت در خلیج فارس باشد. برای مدوم بخش مهمی از معماری امنیتی جنوب خلیج فارس بر این فرض استوار بود که حضور نظامی آمریکا و خرید گسترده تسلیحات غربی، می‌تواند امنیت پایدار زیرساخت‌های اقتصادی منطقه را تضمین کند. اما تحولات اخیر نشان داد که در عصر

پهپادها، جنگ نامتقارن و آسیب‌پذیری زیرساخت‌های حیاتی، حتی پیشرفته‌ترین سامانه‌های دفاعی نیز قادر به حذف کامل ریسک نیستند. فرودگاه‌ها، بندر، پالایشگاه‌ها، خطوط انتقال انرژی و هاب‌های مالی و لجستیکی، همگی به بخشی از معادله بازدارندگی متقابل تبدیل شده‌اند. پیام بحران اخیر روشن بود: در جهان امروز، امنیت اقتصادی مطلق وجود ندارد.

در نتیجه، خاورمیانه وارد مرحله‌ای شده است که می‌توان آن را «عصر بازآرندگی اقتصادی» نامید؛ دوره‌ای که در آن، امنیت دیگر صرفاً با تعداد جنگنده‌ها و قراردادهای تسلیحاتی تعریف نمی‌شود، بلکه با توانایی حفظ جریان تجارت، امنیت زیرساخت‌ها و مدیریت ریسک سنجیده خواهد شد. در این میان، بحران اخیر یک واقعیت مهم را نیز آشکار کرد: جایگاه ایران در معادلات امنیت انرژی و تجارت منطقه‌ای، نه قابل حذف است و نه قابل جایگزینی جغرافیایی. برخلاف بسیاری از معادلات سیاسی، قابل تحریم یا جابه‌جایی نیست. ایران به مهم‌ترین مسیر انتقال انرژی جهان اشرف‌الذریع و هم‌پوشانی آن را به یکی از متغیرهای تعیین‌کننده در ارزیابی ریسک اقتصاد جهانی تبدیل کرده است. شاید مهم‌ترین پیامد بحران اخیر، بازگشت «جغرافیا» به مرکز سیاست جهانی باشد. جایی که ایران، پس از قرن‌ها، بار دیگر وزن تاریخی و ژئوپلیتیکی خود را در معادلات دریایی خلیج فارس و هر مز آشکار می‌کند.

در این چارچوب، تنگه هر مز دیگر صرفاً یک گذرگاه دریایی نیست؛ بلکه بخشی از معماری بازدارندگی و موازنه قدرت در خاورمیانه محسوب می‌شود. اثرگذاری ایران بر بیمه جریان انرژی و تجارت جهانی، دیگر یک متغیر مقطعی نیست، بلکه به مؤلفه‌های پایدار در معادلات منطقه‌ای تبدیل شده است. اما شاید مهم‌ترین تحول، در سطح ادراک دولت‌های منطقه رخ داده باشد. طی سال‌های گذشته، بخشی از نظم اقتصادی خلیج فارس بر این فرض استوار بود که می‌توان مسیر توسعه اقتصادهای عربی را مستقل از وضعیت ایران تعریف کرد. بحران اخیر نشان داد که چنین تفکیکی پایدار نیست.

بی‌ثباتی در ایران، دیر یا زود هزینه‌های نااطمینانی را به کل منطقه منتقل می‌کند. همان‌گونه که ثبات و ادغام اقتصادی ایران نیز می‌تواند به کاهش ریسک سیستماتیک خاورمیانه بینجامد. همین مسئله موجب شده است که بسیاری از دولت‌های عربی خلیج فارس، به‌تدریج به این جمع‌بندی برسند که ثبات منطقه نه از مسیر حذف ایران، بلکه از مسیر تنظیم رابطه‌ای پایدار و قابل مدیریت با تهران امکان‌پذیر خواهد بود.

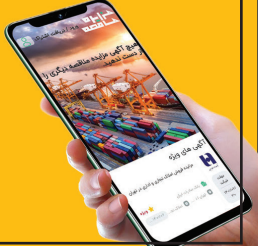
یکی از مهم‌ترین پیامدهای ژئوپلیتیک بحران اخیر، حرکت تدریجی کشورهای خلیج فارس به سمت نوعی «خودمختاری راهبردی» است. دولت‌های منطقه همچنان روابط امنیتی خود را آمریکا را حفظ خواهند کرد، اما تجربه بحران اخیر این واقعیت را برجسته ساخت که وابستگی کامل امنیت منطقه به مذاخله مستقیم واشینگتن، دیگر همان کارایی گذشته را ندارد. در نتیجه، بسیاری از بازیگران منطقه‌ای تلاش خواهند کرد میان روابط با آمریکا، چین، ایران و سایر قدرت‌های موازنه‌گرایی عملگراییه ایجاد کنند. گویی که در آن، کاهش تنش‌های منطقه‌ای نه از موضع ایدئولوژیک، بلکه به‌عنوان ضرورتی اقتصادی دنبال می‌شود.

زودتر با خبر شوید...

www.mozayedemonaghese.com

واحد پشتیبانی و سایت ۰۲۱-۴۹۱۰۵۴۲۵

موزایده

نسخه بانک مرکزی برای تولید بدون خلق پول

۶ فرحناز نعمتی – بانک مرکزی با افزایش ۱.۵ واحد در صدی نسبت سپرده قانونی بانک‌ها، سیاست تازه‌ای را برای تأمین مالی بخش تولید در پیش گرفته است که بدون خلق نقد ینگی همزمان دو اولویت مهم اقتصاد ایران یعنی کنترل تورم و حمایت از تولید را دنبال کند.

رشد شتابان تورم در ماه‌های اخیر که آثار آن به‌طور ملموس در معیشت و سفره مردم نمایان شده است، بار دیگر نگاه‌ها را به سمت بانک مرکزی به‌عنوان متولی اصلی حفظ ارزش پول ملی و کنترل تورم معطوف کرده است. پرسش اصلی این است که سیاست‌گذار پولی چگونه می‌تواند در شرایط پساچنگ، افزایش نیاز بخش‌های مختلف اقتصاد به منابع مالی برای بازسازی و همچنین در مواجهه با حجم نقدینگی بیش از ۱۲ هزار هزار میلیارد تومان، راهکاری برای مهار تورم و تأمین مالی تولید بدون خلق پول جدید بیابد.

در همین راستا، ۲۶ اردیبهشت‌ماه عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، کنترل تورم را مهم‌ترین اولویت سیاست‌گذار پولی کشور دانست و اعلام کرد بانک مرکزی در عین حمایت از ثبات نظام تأمین مالی دولت، اقدامات لازم برای به حداقل رساندن آثار تورمی ناشی از جنگ را دنبال می‌کند.

وزارت اقتصاد با چرخش راهبردی به سمت مرزهای زمینی و شمالی مانع از انسداد شریان‌های حیاتی کالا و توقف چرخه تامین نیازهای اساسی در شرایط جنگی شد.
در ارزیابی هر بحران اقتصادی یک پرسش کلیدی وجود دارد. آیا ساختار تجارت کشور به اندازه کافی متنوع و منعطف هست که در صورت اختلال در یک یا چند گلوگاه اصلی بتواند جریان ورود و خروج کالا را حفظ کند. جنگ چهل روزه این پرسش را به شکلی عملی پیش روی سیاستگذار ایرانی قرار داد.
کنندی ایجاد شده در برخی بنادر جنوبی تنها یک اختلال فنی یا عملیاتی نبود.

این اتفاق عملا نشان داد که تمرکز تاریخی بر چند بندر اصلی در جنوب تا چه اندازه می‌تواند اقتصاد را در برابر شوکهای بیرونی آسیب پذیر کند. در چنین شرایطی تصمیم برای انتقال بخشی از کربدورهای وارداتی به بنادر شمالی و مرزهای زمینی را باید نه فقط یک واکنش کوتاه مدت بلکه بخشی از یک بازآاری ضروری در نقشه تجاری کشور دانست.

اظهارات سید علی مدنی زاده درباره انتقال بخشی از واردات به شمال و همچنین تشکیل کارگروه‌های ملی و استانی برای رفع موانع واردات صادرات و ترانزیت کالا نیز از همین منظر قابل تفسیر است.
موضوع اصلی در اینجا صرفا جابه جایی یک مسیر یا مسیر دیگر نیست. مساله اصلی این است که اقتصاد ایران در متن بحران ناچار شد از مدل متمرکز و کم انعطاف گذشته فاصله بگیرد و به سمت نوعی توزیع ریسک در مبادی ورودی و خروجی حرکت کند.
واقعیت این است که در سالهای گذشته سهم اصلی واردات کالاهای اساسی از مسیر بنادر جنوبی انجام می شد. این تمرکز از نظر هزینه و دسترسی در شرایط عادی مزایای مشخصی داشت اما در زمان بحران می‌تواند به یک عامل بازدارنده تبدیل شود.
وقتی سرعت تخلیه و بارگیری در جنوب کاهش پیدا می‌کند، وقتی امکان جابه جایی منظم کالا مختل می‌شود، وقتی هزینه توقف و رسوب کالا بالا می‌رود. کل زنجیره تأمین تحت فشار قرار می‌گیرد.
در چنین موقعیتی انتقال بخشی از بار به بنادر شمالی و مرزهای زمینی در شمال غرب و غرب و شرق کشور به معنی تقسیم فشار و باز کردن مسیرهای جایگزین است. این تصمیم از منظر لجستیک یک اقدام دفاعی محسوب می‌شود. زیرا در شرایط جنگی هر چه تعداد مسیرهای فعال بیشتر باشد امکان اختلال کامل در زنجیره تأمین کمتر خواهد شد.

از این زاویه تغییر کربدور را می‌توان نوعی پراکندگی هدفمند در جغرافیای تجارت خارجی دانست.
اقدامی که می‌تواند آسیب پذیری سیستم را کاهش دهد و قدرت بازیابی آن را بالا ببرد.
آنچه اهمیت این تصمیم را بیشتر می‌کند پیوند مستقیم آن با تأمین کالاهای اساسی و امنیت غذایی است.
در هر بحران طولانی یا حتی کوتاه مدت نخستین نگرانی جامعه به موجودی بازار و دسترسی به اقلام ضروری بر می‌گردد. اگر اختلال در مسیرهای تجاری به کاهش ورود کالاهای اساسی بینجامد، تبعات آن به سرعت در قیمت و انتظارات روانی بازار ظاهر می‌شود. به همین دلیل تمرکز بر ادامه جریان واردات اقلام اساسی صرفا یک انتخاب اجرایی نبود بلکه بخشی از راهبرد ثبات اجتماعی و اقتصادی به شمار می‌رفت.

در این چارچوب اگر بخشی از واردات از جنوب به شمال و مرزهای زمینی منتقل شده است این اقدام را باید در نسبت با هدف بزرگتر یعنی جلوگیری از وقفه در تأمین کالا تحلیل کرد. معنای این تغییر آن است که ساختار تصمیم‌گیری اقتصادی در دوره بحران از نگاه تک مسیره فاصله گرفته و به سمت بهره‌گیری از همه ظرفیتهای جغرافیایی کشور حرکت کرده است.

♥ بازآاری کربدورها و پایان تمرکز تاریخی بر جنوب

یکی از مهم‌ترین نکات در تحلیل تغییر کربدورهای تجاری آن استست که این جابه جایی صرفا به معنای انتخاب یک مبدا تازه نیست بلکه نشانه تغییر در آرایش مرزی و حتی درک تازه از ژئوپلیتیک تجارت است.
در دهه های گذشته بنادر جنوبی به دلیل دسترسی به آبهای آزاد و زیرساختهای متمرکز بار اصلی تجارت را بر دوش داشتند. اما بحران اخیر نشان داد که اکتا به این الگو بدون فعال کردن همزمان ظرفیتهای دیگر یک ریسک ساختاری برای اقتصاد ایران است.
بنادر شمالی و مرزهای زمینی سالها در سایه این تمرکز قرار داشتند. بخشی از دلیل این وضعیت به زیرساخت و بخشی به ترجیح بازگشتن از الگوی سنتی حمل و نقل برمی‌گشت. اما بحران معمولا نقاط پنهان ضعف را آشکار می‌کند و همزمان ظرفیتهای کمتر دیده شده را نیز فعال می‌سازد.

اگر از این منظر نگاه کنیم انتقال بخشی از کربدور واردات به شمال و مرزهای زمینی را باید

پروتکل تأمین مالی اولویت‌دار؛ طرح‌های استراتژیک در اولویت وام دهی

طرح جدید سیاست‌های اعتباری، تأمین مالی بانکی را به «کد اولویت» گره می‌زند تا منابع فعال به پروژه‌های راهبردی، قابل اجرا و قابل پایش برسد.

در سال‌های اخیر، یکی از پرتکرارترین نقدها به نظام تأمین مالی کشور، پراکندگی منابع، هم‌پوشانی طرح‌ها، و هدایت اعتبارات به فعالیت‌هایی بوده که اثرگذاری راهبردی و پایدار ندارند. در چنین شرایطی، مفهوم «تأمین مالی بخش‌های اولویت‌دار» به‌عنوان یک مکانیزم

طبق اعلام بانک مرکزی، در مرحله نخست، ۰.۷۵ واحد درصد از این افزایش در اردیبهشت‌ماه اجرایی شده و اجرای بخش باقی‌مانده نیز متناسب با شرایط اقتصادی و در صورت نیاز در دستور کار قرار خواهد گرفت.

سپرده قانونی بخشی از منابع بانک‌هاست که باید نزد بانک مرکزی نگهداری شود و بانک‌ها امکان استفاده مستقیم از آن برای اعطای تسهیلات را ندارند. افزایش این نسبت به معنای آن است که بخشی از منابع موجود در شبکه بانکی به‌طور موقت نزد بانک مرکزی تجمع شده و از چرخه تسهیلات‌دهی خارج می‌شود.

با این حال، آنچه این تصمیم را از سیاست‌های انقباضی متعارف متمایز می‌کند، برنامه بانک مرکزی برای هدایت منابع جمع‌آوری‌شده به سمت فعالیت‌های تولیدی است. بر اساس این رویکرد منابع مذکور پس از تجمع نزد بانک مرکزی، از طریق بانک‌های دارای عملکرد سالم و وضعیت مالی مناسب به بخش‌های مولد اقتصاد اختصاص خواهد یافت.

به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین مزیت‌های این روش، تأمین مالی تولید بدون افزایش پایه پولی و خلق نقدینگی جدید باشد؛ موضوعی که کارشناسان اقتصادی سال‌ها بر آن تأکید داشته‌اند زیرا در سال‌های گذشته بخشی از حمایت‌های اعتباری از تولید از طریق تزریق منابع جدید به اقتصاد انجام می‌شد که در بسیاری از موارد به رشد نقدینگی و افزایش فشارهای تورمی منجر شده بود.

در سیاست جدید، منابع مورد نیاز تولید از محل بازتخصیص منابع موجود در شبکه بانکی تأمین می‌شود؛ رویکردی که می‌تواند آثار تورمی کمتری نسبت به شیوه‌های متداول تأمین مالی داشته باشد.

تجربه اقتصاد ایران در دو دهه اخیر نیز نشان می‌دهد که صرف افزایش حجم تسهیلات بانکی نمی‌تواند به رشد پایدار تولید منجر شود و کیفیت تخصیص منابع پیشگس‌تری دارد. از این ره، هدایت اعتبارات به سمت بخش‌های مولد، صنایع پیشران و بنگاه‌های دارای ظرفیت افزایش تولید و اشتغال، می‌تواند اثربخشی بیشتری نسبت به توزیع گسترده و غیرهدفمند منابع داشته باشد.

♥ چرا منابع از طریق بانک‌های سالم تخصیص می‌یابد؟

در بخش دیگری از این سیاست مقرر شده است که منابع جمع‌آوری‌شده از طریق بانک‌های سالم به سمت طرح‌های اولویت‌دار هدایت شود.

از نگاه بانک مرکزی، بانک سالم بانکی است که عملیات و فرآیندهای آن مطابق مقررات انجام شود، از سودآوری مناسب برخوردار بوده و کیفیت دارایی‌های آن در سطح قابل قبول قرار داشته باشد. چنین بانکی با مشکلاتی مانند انجماد دارایی‌ها، نكول گسترده تسهیلات، اضافه‌برداشت از بانک مرکزی، ناترازی حساب‌ها و پایین بودن نسبت کفایت سرمایه مواجه نیست بر این اساس، انتخاب بانک‌های سالم به‌عنوان مجرای تخصیص این منابع می‌تواند به تقویت انضباط در شبکه بانکی نیز کمک کند. بانک‌هایی که از شاخص‌های مالی مناسب‌تری برخوردارند، امکان بیشتری برای مشارکت در این طرح خواهند داشت و این موضوع می‌تواند انگیزه‌ای برای بهبود عملکرد سایر بانک‌ها ایجاد کند.
از منظر کارشناسان پولی، موفقیت این سیاست تا حد زیادی به نحوه اجرا و میزان نظارت بر مصرف منابع بستگی دارد. اهداف و سیاست‌ها نباید صرفا در سطح برنامه باقی بمانند؛ زیرا اگر تسهیلات اعطایی به فعالیت‌های غیرمولد یا بازارهای سفته‌بازانه هدایت شود، اهداف پیش‌بینی‌شده محقق نخواهد شد و آثار مثبت این سیاست کاهش می‌یابد.

♥ یک تیر و چند نشان

البته باید در نظر داشت که افزایش سپرده قانونی ممکن است در کوتاه‌مدت فشارهایی را بر بانک‌های دارای محدودیت نقدینگی وارد کند، اما در مقابل می‌تواند به کنترل رشد ترانزانه بانک‌ها و مدیریت بهتر نقدینگی در اقتصاد کمک کند. در مجموع، سیاست جدید بانک مرکزی را می‌توان تلاشی برای ایجاد تعادل میان دو هدف مهم اقتصاد کلان، یعنی مهار تورم و حمایت از تولید دانست؛ رویکردی که به جای آتکا به خلق پول جدید، بر بازتوزیع هدفمند منابع موجود در شبکه بانکی استوار شده است.

کارشناسان معتقدند اگر منابع جمع‌آوری‌شده به‌صورت شفاف و هدفمند به بخش‌های پیشران اقتصادی اختصاص یابد و نظارت مؤثرتری بر نحوه مصرف آن اعمال شود، این سیاست می‌تواند علاوه بر تقویت سرمایه‌گذاری و تولید، به کاهش فشارهای تورمی، افزایش بهره‌وری تخصیص منابع و ارتقای کارایی نظام بانکی نیز کمک کند.

معاون وزیر صمت گفت: برای تعیین قیمت محصولات وارداتی، استعلام‌هایی از گمرک به بانک مرکزی یا وزارت صمت انجام می‌دهیم و تلاش داریم تا هیچ کالایی گرانتر از کشورهای دیگر به مردم فروخته نشود حسین فرهیدزاده، در مصاحبه با سیما در مورد افزایش قیمت ۸۰ درصدی محصولات مدیران خودرو، افزود: شرکتهای خودروساز برای افزایش قیمت باید مستندات لازم را به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان تحویل دهند و بعد از بررسی و محاسبات، قیمت جدید اعلام می‌شود. وی گفت: شرکت مدیران خودرو هم مستندات کامل برای افزایش قیمت ارائه نکرده بود و هم استعلام‌های مربوط به قیمت قطعات هنوز به پایان نرسیده بود، اما یکباره قیمت جدید اعلام کرد، این قیمت‌ها وجاهت قانونی ندارد.
رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان افزود: طی روزهای آینده با تکمیل محاسبات، قیمت مجاز محصولات این شرکت را اعلام می‌کنیم، هر شرکتی که مغایر با فرایند قانونی تعیین قیمت، اقدام به فروش کند، به سازمان تعزیرات حکومتی معرفی می‌شود.

جراحی بوروکراسی گمرکی در جنگ چهل روزه

تواند در جلوگیری از انتقال فشار هزینه به مصرف‌کننده موثر باشد. سوم اینکه پیام روشی مثبتی به بازار می‌فرستد. زیرا فعالان اقتصادی و مصرف‌کنندگان نشانه‌ای از تلاوم جریان تأمین دریافت می‌کنند. در شرایط جنگی این پیام روانی کم اهمیت نیست. بخشی از التهاب بازارها نه از کمبود واقعی بلکه از ترس کمبود ناشی می‌شود. بنابراین هر اقدامی که سرعت دسترسی کالا به بازار را افزایش دهد در عمل به کاهش نااطمینانی نیز کمک می‌کند.

با این حال باید توجه داشت که کاهش زمان ترخیص کالا قرار است به یک دستاورد پایدار تبدیل شود نیازمند تثبیت رویه‌های جدید است. تجربه بحران معمولاً نشان می‌دهد که برخی فرآیندهای اداری را می‌توان کوتاه تر و هوشمندتر کرد، اما پس از عبور از شرایط اضطراری خطر بازگشت به الگوهای قبلی نیز وجود دارد. بنابراین یکی از درس‌های مهم این دوره آن است که دولت و نهادهای مرتبط باید مشخص‌کنند کدام بخش از این تسهیل‌گری موث بوده و کدام بخش می‌تواند به قاعده دائمی تبدیل شود. اگر این تجربه به اصلاح پایدار نظام گمرکی منجر شود اثر آن محدود به این بحران نخواهد ماند و می‌تواند در آینده نیز رقابت‌پذیری تجارت ایران را بالا ببرد.

♥ صادرات در شرایط بحران و منطق دیپلماسی لجستیک

هر چند در چنین شرایطی افکار عمومی بیخست‌ر متوجه واردات کالاهای اساسی و حفظ امنیت غذایی است اما ضلع دیگر ماجرا صادرات و تلاوم دسترسی به بازارهای هدف است. در بحران‌های اقتصادی و امنیتی معمولاً این خطر وجود دارد که تمرکز کامل بر واردات موجب غفلت از صادرات شود. در حالی که صادرات هم برای تلاوم تولید داخلی و هم برای تأمین منابع ارزی اهمیت اساسی دارد. به همین دلیل تأکید بر اینکه هیچ بازار صادراتی نباید از دست برود را می‌توان بخش از منطق کلان مدیریت بحران دانست. اگر واردات باید جریان زندگی روزمره را حفظ کند صادرات نیز باید جریان انرژی آن نگه دارد.
حمایت از تولید و صادرات در شرایط بحران فقط به معنای پرداخت مشوق نیست. در بسیاری موارد مهم‌ترین حمایت کاهش اصطکاک اداری و حفظ قابلیت دسترسی به مسیرهای حمل و نقل است. وقتی بخشی از نقشه تجاری کشور از جنوب به شمال و مرزهای زمینی منتقل می‌شود این تغییر بر صادرات تطبیق ندارد. این همان جایی است که دیپلماسی لجستیک معنای تازه‌شده پیدا می‌کند. یعنی تجارت خارجی در بحران فقط با تصمیم داخلی اداره نمی‌شود بلکه نیازمند تنظیم فعال روابط مرزی و ترانزیتی نیز هست. این تجربه نشان داد که تجارت ملی و استانی موانع را سریع برطرف کنند. بازارهای صادراتی به سادگی از دست می‌روند و بازگشت به آنها بعدا دشوارتر خواهد بود.

از این زاویه سیاست تغییر کربدور تنها برای واردات معنا ندارد. این سیاست در عمل باید به گونه‌ای طراحی شود که همزمان از جریان صادرات نیز پشتیبانی کند. هر چه مسیرهای زمینی و شمالی برای عبور کالا روانتر شود صادرات‌کنندگان نیز بهتر می‌توانند خود را با شرایط جدید تطبیق دهند. این همان جایی است که دیپلماسی لجستیک معنای تازه‌شده تری پیدا می‌کند. یعنی تجارت خارجی در بحران فقط با تصمیم داخلی اداره نمی‌شود بلکه نیازمند تنظیم فعال روابط مرزی و ترانزیتی نیز هست. این تجربه نشان داد که تجارت ایران برای حفظ پایداری خود ناگزیر از چندمسیره شدن است. نه فقط در واردات بلکه در صادرات و ترانزیت.

در جمع بندی می‌توان گفت جنگ چهل روزه بیش از آنکه صرفا یک دوره فشار بر تجارت ایران باشد یک آزمون برای سنجش میزان انعطاف ساختار اقتصادی کشور بود. تصمیم به انتقال بخشی از کربدورهای وارداتی به بنادر شمالی و مرزهای زمینی، تشکیل کارگروه‌های ملی و استانی، کاهش زمان ترخیص کالاهای اساسی از هفده به نه روز، حذف بخشی از تشریفات گمرکی، و تلاش برای حفظ بازارهای صادراتی همگی اجزای یک پاسخ چندلایه به بحران بودند. این پاسخ نشان داد که اقتصاد ایران در شرایط فشار می‌تواند به سمت توزیع ریسک، چابک‌سازی فرآیندها و استفاده از ظرفیتهای کمتر فعال شده حرکت کند. مهمتر از همه این است که تجربه اخیر یک طراحی و فرآیند جدید غذایی و ثبات بازار فقط با تأمین کالا ممکن نمی‌شود بلکه به کیفیت مسیرها سرعت ترخیص، تنوع مبادی و توان هماهنگی نهادهی نیز وابسته است. اگر این درس‌ها به سیاست‌های پایدار تبدیل شوند، بحران چهل روزه می‌تواند آغاز بازنگری مهمی در نقشه تجاری ایران باشد.

سیاستی، دوباره در کانون توجه قرار گرفته است؛ مکانیزمی که هدف آن ساده اما اثراتش گسترده است؛ شبکه بانکی فقط طرح‌هایی را تأمین مالی کند که در چارچوب اولویت‌های ملی و بخشی تعریف شده‌اند، از نظر فنی و اقتصادی قابل اجرا هستند و منافع آن‌ها قابل سنجش و پایش است.

این رویکرد، نه یک توصیه کلی، بلکه نیازمند یک «پروتکل اجرایی» است؛ یعنی مجموعه‌ای

بورس و بانک

روزنامهٔ «**م**ارز اقتصاد»

چهارشنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۹۲۷ **www.marzeghtesad.ir**

♥ کاهش قیمت طلا معکوس شد

قیمت طلا در معاملات روز شنبه‌شبه بازار جهانی، تحت تاثیر کاهش یازده اوراق خزانه و تحولات ژئوپلیتیکی، افزایش یافت.

قیمت هر اونس طلا برای تحویل فوری، با ۰.۵ درصد افزایش، به ۴۵۰۷ دلار و ۵۶ سنت رسید. قیمت هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا برای تحویل در ماه مه، با ۰.۷ درصد افزایش، به ۴۵۲۸ دلار رسید.

این فلز ارزشمند روز گذشته تحت تاثیر قوی شدن ارزش دلار، بیش از یک درصد کاهش قیمت داشت. براین لان، مدیرعامل شرکت گلدسیلور سنترال، با اشاره به اینکه کاهش بازده اوراق خزانه از قیمت طلا حمایت می‌کند، گفت: به نظر می‌رسد به دلیل آتش‌پس میان «اسرائیل» و لبنان، شاهد افزایش جزئی قیمت طلا هستیم.بازده اوراق خزانه ۱۰ ساله، کاهش یافت و هزینه فرصت نگهداری طلا را کاهش داد.سرمایه‌گذاران اکنون منتظر انتشار گزارش‌های حقوق و دستمزدبخش غیرکشاورزی و اشتغال آمریکا در اواخر هفته جاری هستند تا انعطاف‌پذیری بازار کار را در بحبوحه نگرانی‌های فرآینده در مورد تورم ناشی از جنگ علیه ایران ارزیابی کنند.

همچنین اظهارات سیاست‌گذاران فدرال رزرو، از جمله بت همساک، رئیس فدرال رزرو کلپولند و مایکل باره، از مقامت فدرال رزرو، برای سنجش مسیر سیاست پولی آینده بانک مرکزی آمریکا، در کانون توجه قرار داد.بر اساس گزارش رابرتز، «ایلیا اسپسیوایاک»، رئیس بخش کلان جهانی در شرکت «بستی‌آی‌ا» گفت: به نظر می‌رسد در روند صعودی، مانع اصلی که باید شکسته شود، حدود ۴۹۰۰ دلار باشد. اگر طلا با اطمینان دوباره جای پای خود را در حدود ۵۰۰۰ دلار تثبیت کند، آنگاه خواهیم دانست که طلا بار دیگر با پویایی بلندمدت خود جذاب می‌شود. در بازار سایر فلزات ارزشمند، بهای هر اونس نقره با ۰.۹ درصد افزایش، به ۷۵ دلار و ۴۹ سنت رسید و هر اونس پلاتین با ۱.۳ درصد افزایش، به ۱۹۴۷ دلار و ۹۵ سنت رسید. هر اونس پالادیم با ۰.۳ درصد کاهش، به ۱۳۶۶ دلار و ۳۷ سنت رسید.

♥ پرواز قیمت نفت متوقف شد

قیمت نفت پس از افزایش چشمگیری که روز قبل داشت، در معاملات روز شنبه‌شبه بازار جهانی، تغییر جهت داد و کاهش یافت.

قیمت نفت خام برنت، ۷۵ سنت معادل ۰.۷۹ درصد کاهش یافت و به ۹۴ دلار و ۲۳ سنت در هر بشکه رسید، در حالی که نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا ۸۵ سنت معادل ۰.۹۲ درصد کاهش یافت و به ۹۱ دلار و ۱۱ سنت در هر بشکه رسید.هر دو شاخص در معاملات روز دوشنبه بیش از ۵ درصد افزایش یافتند، در حالی که در ماه مه به دلیل امید به توافق صلح میان ایران و آمریکا، بیش از ۱۶ درصد کاهش مالمه را ثبت کرده بودند.

برپانکا ساجدوا، تحلیلگر ارشد بازار در شرکت فلیپ نیو اف، گفت: «در حالی که بازارها امیدوار بودند با توجه به چشم‌انداز یک توافق احتمالی، از این عدم قطعیت عبور کنند، به نظر نمی‌رسد تا صبح امروز هیچ چیز برای نفت تغییر کرده باشد.»

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا روز دوشنبه در مصاحبه‌های با شبکه CNBC گفت که برایش مهم نیست مذاکرات تمام شده باشد. اما او گفت پس از آن، در پستی در شبکه‌های اجتماعی اعلام کرد که مذاکرات با ایران ادامه دارد، و در گفت‌وگو با شبکه ABC بار دیگر بر اهمیت دستیابی به توافق با جمهوری اسلامی ایران تأکید کرد و گفت: «توافق صلح با ایران ممکن است حتی از یک پیروزی نظامی هم بهتر باشد.»بر اساس گزارش رابرتز، تیم واتر، تحلیلگر ارشد بازار در شرکت «کی اس ام ترید» گفت: «بازار در حال حاضر بر این موضوع متمرکز است که آیا پیشرفت یا عقب‌گرد مشخصی در مذاکرات آمریکا و ایران وجود دارد یا خیر.»واتر افزود: وضعیت مذاکرات آمریکا و ایران در هر مقطع زمانی، در نهایت تعیین کننده این خواهد بود که آیا ریسک فعلی در قیمت نفت باقی می‌ماند یا شروع به کاهش می‌کند.

از زمان آغاز تجاوار آمریکایی صهیونی به ایران در ۲۸ فوریه (۹ اسفند)، ترانزیت حدود یک پنجم جریان جهانی نفت و گاز طبیعی مایع از تنگه هرمز مختل شده و قیمت‌ها را ۵۰ درصد یا بیشتر افزایش داده است.طبق نظرسنجی اولیه رابرتز، که روز دوشنبه منتشر شد، انتظار می‌رود افزایش قیمت خام آمریکا در هفته منتهی به ۲۹ مه حدود ۳۶ میلیون بشکه کاهش یافته باشد و روند کاهش هفته قبل را ادامه دهد، در حالی که احتمالاً ذخایر فرآورده‌های تقطیری و بنزین نیز کاهش یافته است.

♥ موانع واردات از محل صادرات، تولید فولاد را با مشکل روبرو کرده است

رئیس انجمن فولاد ایلاری گفت:موانع «واردات از محل صادرات خود» برای شرکت‌های فولادی، تولید را با مشکل روبرو کرده که نیاز به تسهیل شرایط است. مهدی محمدی گفت:از اسل استفاده سال گذشته کم‌تر بود و این امر باعث شده است، سفارش‌های واردات از محل از صادرات برای شرکت‌های فولادی در سالنامه جامع تجارت متوقف شده است و این سالنامه امکان ثبت سفارش به شرکت‌ها را نمی‌دهدوی ادامه داد: شرکت‌های فولادی نیازی به تخصیص ارز از بانک مرکزی ندارد و می‌توانند از محل ارز صادرات خودشان اقدام به واردات کنند.

رئیس انجمن فولاد ایلاری با اشاره به نامه انجمن فولاد ایلاری به وزیر صمت و روسای کل بانک مرکزی و گمرک گفت: در این نامه خواستار رفع فرایندها و تصمیم‌های غیر کارشناسی در حوزه واردات شدیم تا با رفع فوری موانع واردات تجهیزات و مواد اولیه از محل صادرات خود شرکت‌های فولادی فراهم شود

^[1] در سال‌های اخیر، یکی از پرتکرارترین نقدها به نظام تأمین مالی کشور، پراکندگی منابع، هم‌پوشانی طرح‌ها، و هدایت اعتبارات به فعالیت‌هایی بوده که اثرگذاری راهبردی و پایدار ندارند

تجربه اقتصادهای تورمی و کشورهای اصلاح‌گر

لیلا جلیلووند – انرژی در اقتصاد مدرن فقط یک کالا نیست؛ نوعی «زیروساخت خاموش» است که تقریباً در تمام لایه‌های زندگی روزمره و فعالیت اقتصادی حضور دارد. از نان روی سفره خانوار تا هزینه جابه‌جایی کالا، از رقایت‌پذیری صنایع تا بودجه عمومی دولت، همه بدون‌وعی بر قیمت و کیفیت دسترس‌بی به انرژی سوارند.

در سید مصرف خانوار، انرژی فقط آن عددی نیست که بابت بنزین، برق یا گاز پرداخت می‌شود، بلکه در قیمت حمل‌ونقل، مواد غذایی، مسکن، خدمات و تقریباً تمام هزینه‌های زیست روزمره رسوب کرده است. در سطح کلان نیز انرژی شریان پنهان تولید است؛ نهادهای که قیمت آن می‌تواند ساختار تولید، مزیت رقابتی الگوی مصرف و حتی نظم توزیع ثروت را بازآرایی کند. به همین دلیل، مسأله قیمت حامل‌های انرژی در اغلب کشورها صرفاً یک تصمیم اقتصادی نبوده، بلکه بخشی از «همکاری حکمرانی» تلقی شده است. تجربه جهانی نیز نشان می‌دهد دولتها هرچند گسترده انرژی رفعتانند، اما در بلندمدت ناگزیر شدنهان میان عدالت، پایداری مالی، بهره‌وری و الگوی مصرف تعادل ثاب‌ی برقرار کنند. از دهه ۱۹۷۰ و پس از شوک‌های نفتی، بسیاری از کشورها به این جمع‌بندی رسیدند که تثبیت مصنوعی قیمت انرژی، هرچند در کوتاهمدت آرامش سیاسی ایجاد می‌کند، اما در بلندمدت مصرف‌رای‌قاعده، سرمایه‌گذاری را ناکارآمد و بودجه عمومی را فرسوده می‌سازد. از آمریکای لاتین تا جنوب شرق آسیا از اقتصادهای تورمی تا اقتصادهای صنعتی، اصلاح‌تدریجی قیمت انرژی با شدت و شکل‌های متفاوت بخشی از دستور کار حکمرانی اقتصادی شد. اما در ایران، بحث قیمت بنزین هنوز عمدتاً در سطح یک دو‌گانه ساده باقی مانده است: افزایش قیمت مسالوی تورم و فشار معیشتی، تثبیت قیمت مسالوی حمایت از مردم. این تصویر، گرچه بخشی از واقعیت را بازتاب می‌دهد، اما همه واقعیت نیست. پرسش مهم‌تر آن است که واقعاً چه کسانی از انرژی ارزان سود می‌برند و هزینه تثبیت قیمت را چه کسانی می‌پردازند؟

▼ عدالت انرژی یا نابرابری مصرف‌محور؟

شورای امنیت از مرحله ابراز نگرانی و دعوت‌های کلی عبور کند

ایران با ذخایر عظیم گازی می‌تواند هاب منطقه‌ای باشد اما کمبود سرمایه فناوری و رشد مصرف داخلی این هدف راهبردی را با موانع جدی روبه رو کرده است.

ایران با داشتن یکی از بزرگ‌ترین ذخایر گاز طبیعی جهان سال‌هاست در ادبیات اقتصادی و انرژی به عنوان کشوری با ظرفیت تبدیل شدن به هاب گازی منطقه مطرح می‌شود. موقعیتی که در ظاهر بر پایه وفور منابع زیرزمینی مزیت مغفرازیایی و همسایگی با بازارهای متنوع مصرف شکل می‌گیرد، اما در عمل مسیر رسیدن به این جایگاه بسیار پیچیده‌تر از آن چیزی است که صرفاً با اتکا به حجم ذخایر قابل تحقّق باشد. تجربه بازار جهانی انرژی نشان داده است که هاب گازی شدن تنها با نشستن بر روی منابع غنی رخ نمی‌دهد، بلکه نیازمند ترکیبی از سرمایه‌گذاری سنگین دسترسی به فناوری پیشرفته زیرساخت مطمئن شبکه انتقال متنوع و مهم‌تر از همه امکان عرضه پایدار و قابل اتکا در بلندمدت است.ایران در حالی از مزیت بزرگ ذخایر گازی برخوردار است که همزمان با سه مانع مهم و به هم پیوسته مواجه است. مانع نخست کمبود سرمایه‌گذاری موثر و پایدار در توسعه میدان‌و زیرساخت‌های مرتبط است. مانع دوم محدودیت در دسترسی به فناوری‌های کلیدی برای نگهداشت تولید توسعه زنجیره ارزش و افزایش بهره‌وری است. مانع سوم نیز رشد شدید مصرف داخلی و ناترازی فعلی در عرضه و تقاضاست که امکان صادرات پایدار را تضعیف می‌کند. این سه چالش در کنار هم سبب شده‌اند که فاصله میان ظرفیت بالقوه ایران و جایگاه بالفعل آن در بازار منطقه‌ای گاز همچنان زیاد باقی بماند. هاب گازی بودن فقط به فناوری صادرکننده گاز بودن نیست. هاب گازی در مفهوم حرفه‌ای خود به کشوری گفته می‌شود که بتواند مرکز تولید انتقال توزیع ترانزیت و حتی مبادله گاز در یک منطقه باشد. چنین کشوری باید شبکه‌ای گسترده از خطوط لوله قراردادهای پایدار صادراتی گاز ذخیره‌سازی و سازوکارهای مطمئن مدیریت عرضه و تقاضا داشته باشد. افزون‌بر این هاب توانی باید در چشم خریداران به عنوان عرضه‌کننده‌ای قابل اتکا شناخته شود. به همین دلیل هر عاملی که پایداری عرضه را زیر سوال ببرد از جذابیت ژئو انرژی آن کشور می‌کاهد.

▼ سرمایه‌گذاری حلقهٔ مقفوده توسعه‌گاز

نخستین مانع جدی در مسیر تبدیل ایران به هاب گازی مسئله سرمایه‌گذاری است. صنعت گاز صنعتی سرمایه‌بر است و توسعه آن بدون منابع مالی عظیم ممکن نیست. از توسعه میدان‌و حفاری گرفته تا احداث پالایشگاه خطوط لوله ایستگاه‌های تقویت فشار تالیسات ذخیره‌سازی و سامانه‌های پایش و کنترل همگی نیازمند سرمایه‌گذاری بلندمدت و مستمر هستند.اگر این زنجیره با وقفه مواجه شود ظرفیت تولید و انتقال نیز از رشد باز می‌ماند و کشور نمی‌تواند با سرعت مورد نیاز خود را به بازارهای منطقه‌ای متصل کند.

واقعیت آن است که بخش قابل توجهی از پروژه‌های گازی ایران برای تکمیل یا نگهداشت به سرمایه‌نیاز دارند. در سال‌های گذشته بخشی از منابع موجود به جای تمرکز بر پروژه‌های اولویت‌دار در میان طرح‌های متعدد توزیع شده است. این موضوع باعث شده برخی پروژه‌ها نیمه‌تمام باقی بمانند و بارزده کل سرمایه‌گذاری کاهش یابد. در صنعت انرژی زمان عامل مهمی است. هر سال تاخیر در توسعه یک میدان یا یک خط انتقال می‌تواند به از دست رفتن فرصت‌های صادراتی منجر شود. در حالی که رقبای منطقه‌ای با سرعت بیشتری در حال تثبیت جایگاه خود هستند، سرمایه‌گذاری در صنعت گاز تنها به تأمین منابع مالی محدود نمی‌شود. سرمایه‌گذار به محیط حقوقی و ثبات تصمیم‌گیری نیز نگاه می‌کند. اگر چشم‌انداز بازگشت سرمایه روشن نباشد و قراردادهای شفافیت و پایداری کافی برخوردار نباشند، ورود سرمایه با تردید روبه‌رو می‌شود. از سوی دیگر صنعت گاز پروژه‌هایی با دوره بازگشت طولانی دارد و این ویژگی ضرورت اطمینان بخشی به سرمایه‌گذار را دو چندان می‌کند. برای ایران که تقاضا داشته‌باشد، بازار منطقه‌ای نقش محوری ایفا کند ایجاد یک چارچوب پایبات و جذاب برای سرمایه‌گذاری یک ضرورت راهبردی است. نه یک انتخاب حرفه‌ای از زاویه دیگر باید توجه داشت که رقابت در بازار انرژی منطقه بسیار فشرده است. کشورهای که دارای منابع گاز هستند با تکیه بر تأمین مالی خارجی توسعه زیرساخت

در عمل فقط کالا صادر نمی‌کند؛ بخشی از انرژی یارانه‌ای کشور را نیز صادر می‌کند. می‌توان گفت بخشی از صادرات ایران در واقع نوعی «صادرات پنهان رول» است؛ یعنی انتقال غیرمستقیم یارانه انرژی به بازار جهانی. این وضعیت دو پیامد مهم دارد: اول، انگیزه برای افزایش بهره‌وری انرژی را کاهش می‌دهد، زیرا هزینه اتلاف پایین است. دوم، مصرف بیشتر را تشویق می‌کند چون هرچه مصرف بالاتر باشد، سهم بیشتری از رانت انرژی جذب می‌شود. در چنین سیستمی، مصرف بالا نه یک هزینه، بلکه گاه مزیت اقتصادی است. از این منظر، تثبیت قیمت انرژی در بسیاری موارد بیش از آنکه سیاستی اجتماعی باشد، به سازوکاری برای تقویت گروه‌های پرمصرف و بنگاه‌های انرژی‌ربر تبدیل می‌شود؛ نوعی حمایت غیرشفاف از صاحبان سرمایه‌ای که ظرفیت بیشتری برای جذب یارانه دارند

▼ مسأله فقط قیمت نیست انتخاب میان دو فشار تورمی است

مخالفان اصلاح قیمت بنزین معمولاً بر یک نگرانی متمرکزند: افزایش قیمت سوخت، موج جدیدی از تورم ایجاد می‌کند. این نگرانی واقعی است. بنزین بر هزینه حمل‌ونقل، لجستیک و قیمت تمام‌شده بسیاری از کالاها اثر می‌گذارد و اصلاح قیمت می‌تواند به جهش مقطعی قیمت‌ها بینجامد. اما مسأله این است که تثبیت قیمت نیز بی‌هزینه نیست. زمانی که قیمت انرژی برای مدت طولانی پایین نگه داشته می‌شود، دولت ناچار است شکاف میان هزینه واقعی و قیمت فروش را جبران کند. در اقتصاد گرفتار کسری بودجه، اغلب از مسیر بدهی، استقراض یا رشد نقدینگی جبران می‌شود؛ یعنی تورمی آرام‌تر اما فراگیرتر. به بیان دیگر، جامعه میان «تورم بی‌تورمی» انتخاب نمی‌کند، بلکه میان دو نوع فشار قیمتی قرار دارد: یک شوک آشکار و کوتاهمدت ناشی از اصلاح تدریجی یا تورم فرساینده و تعویقی که از دل کسری بودجه، افت ارزش پول ملی و رشد نقدینگی بیرون می‌آید. اولی دیده می‌شود، دومی به‌آرامی فرسایش ایجاد می‌کند.

▼ تجربه اقتصادهای تورمی و کشورهای اصلاح‌گر

تجربه کشورهای تورمی نشان می‌دهد اصلاح قیمت انرژی وقتی موفق بوده که بخشی از یک بسته سیاستی بزرگ‌تر باشد، نه صرفاً یک تصمیم قیمتی.

در برخی اقتصادهای آمریکای لاتین، تثبیت مصنوعی قیمت سوخت در دوره‌های تورمی به انفجار کسری بودجه و بی‌ثباتی پولی انجامید. در مقابل، کشورهایی مانند اندونزی و هند تلاش کردند اصلاحات تدریجی را با پرداخت‌های هدفمند، حمل‌ونقل عمومی، زمان‌بندی روشن و اقبال اجتماعی همراه کنند. درس مهم تجربه جهانی این است: افزایش قیمت بدون اعتماد عمومی شکست می‌خورد و تثبیت قیمت بدون منابع مالی نیز دوام نمی‌آورد.

▼ راه‌حل چیست؟ از یارانه کالایی تا «سه‌م‌برگ شهروندی انرژی»

راه‌حل پایدار، آزادسازی دفعی یا تثبیت لبدی نیست. اقتصاد ایران نیازمند چیزی شبیه «قرارداد اجتماعی انرژی» است. یکی از مدل‌های قابل بررسی می‌تواند «سه‌م‌برگ شهروندی انرژی» باشد؛ مدلی که در آن، هر شهروند سهم مشخصی از انرژی یارانه‌ای دریافت می‌کند و مصرف فراتر از آن با نرخ‌های واقعی‌تر محاسبه می‌شود. در چنین سیستمی، یارانه از مصرف بیشتر جدا و به حق شهروندی نزدیک می‌شود.

برای مثال، هر فرد یا خانوار می‌تواند اعتبار پایه انرژی داشته باشد و اگر کمتر از سهمیه مصرف کرد، امکان انتقال یا فروش اعتبار باقی‌مانده فراهم شود. این روش سه پیامد دارد: نخست، عدالت توزیعی تقویت می‌شود، زیرا همه سهم اولیه برابر دارند.

دوم، انگیزه صرفه‌جویی ایجاد می‌شود، زیرا کاهش مصرف ارزش اقتصادی پیدا می‌کند. سوم، مصرف بی‌قاعده و رانت پنهان انرژی محدود می‌شود. در کنار آن، قیمت‌گذاری پلکانی هوشمند نیز ضروری است؛ یعنی مصرف پایه با حمایت بیشتر و مصرف بالاتر با نرخ‌های نزدیک‌تر به قیمت واقعی محاسبه شود. به این ترتیب حمایت عمومی حفظ می‌شود اما نظام تشویق به پرمصرفی از بین می‌رود.

▼ دولت، مجلس و مردمسه ضلع حکمرانی انرژی

دولت در این میان وظیفه دارد شفاف سخن بگوید، منابع اصلاحات را روشن کند و اعتماد عمومی بسازد. اگر جامعه نلاند درآمد

اصلاح قیمت کجا هزینه می‌شود، هر سیاستی به بی‌اعتمادی منجر خواهد شد.

در مجلس نیز وظیفه قانونگذار طراحی قواعد پایدار، آرام‌بخش و شفافیت مالی و نظارت بر نحوه بازتوزیع منابع است.

اصلاح انرژی بدون چارچوب حقوقی و نظارتی، به تصمیم‌های مقطعی و پرهزینه ختم می‌شود. اما مردم نیز فقط دریافت‌کننده سیاست نیستند؛ بخشی از معادله‌اند. هیچ نظام انرژی پایدار بدون تغییر الگوی مصرف، مشارکت اجتماعی و پذیرش تدریجی منطق بهره‌وری شکل نمی‌گیرد. مصرف کمتر، صرفاً صرفه‌جویی فردی نیست؛ مشارکت در کاهش اتلاف منابع ملی است.

▼ جمع‌بندی: پرسش واقعی چیست؟

پرسش اصلی این نیست که بنزین گران شود یا ارزان بماند. پرسش واقعی آن است که آیا می‌خواهیم نظامی را حفظ کنیم که در آن، پرمصرف‌تراها سهم بیشتری از منابع عمومی می‌برند، صنایع انرژی‌بر با یارانه پنهان رقابت می‌کنند و بخشی از سرمایه ملی در قالب مصرف ارزان یا صادرات غیرمستقیم انرژی از کشور خارج می‌شود؟

یا می‌خواهیم به سمت نوعی «عدالت انرژی‌پایه» حرکت کنیم؟ نظامی که در آن یارانه به شهروند تعلق بگیرد، نه به میزان مصرف، و رقابت اقتصادی بر پایه بهره‌وری و نوآوری شکل بگیرد، نه بر پایه دسترسی ارزان‌تر به انرژی عمومی؟ اقتصاد ایران دیر یا زود ناگزیر از بازتنظیم رابطه خود با انرژی است. مسأله این نیست که آیا تعدیل رخ می‌دهد؛ مسأله آن است که آیا این گذار هوشمندانه، تدریجی و مبتنی بر عدالت انجام می‌شود یا با تأخیر، هزینه‌ای بسیار سنگین‌تر بر جامعه تحمیل خواهد شد

<div><div> </div><div><div>معاون حقوقی و بین الملل وزارت خارجه گفت: شورای امنیت باید از مرحله ابراز نگرانی و دعوت‌های کلی عبور کند و تصمیمات تنبیهی و الزام‌آور علیه رژیم صهیونیستی اتخاذ نماید</div></div></div>
<div><div> </div><div><div>کاتلم غریب‌بادی در فضای مجازی نوشت: تحولات فعلی لبنان، سوریه و قدس اشغالی، یک واقعیت را آشکارتر کرده است: بحران منطقه حاصل «تنش‌های پراکنده» نیست؛ محصول جنایات و مصونیت رژیم صهیونیستی است که حاکمیت دولتها را نقض می‌کند، آتش‌پس را بی‌معنا می‌سازد و به مقدسات فلسطینی‌ها تعرض می‌کند</div></div></div>
<div><div> </div><div><div>وی افزود: شورای امنیت باید از مرحله ابراز نگرانی و دعوت‌های کلی عبور کند و تصمیمات تنبیهی و الزام‌آور علیه رژیم صهیونیستی اتخاذ نماید. حقوق بین‌الملل با محکوم‌های کم‌هزینه و بی‌اثر، پاسداری نمی‌شود.</div></div></div>
<div><div> </div><div><div>معاون حقوقی و بین الملل وزارت خارجه گفت: در این راستا، ادعای رئیس‌جمهور آمریکا دربارهٔ مصرف‌کردن نتانیاهو از حمله بزرگ به بیروت، بیش از آنکه نشانه صلح‌طلبی و واشنگتن باشد، موبد نقش مستقیم آمریکا در مدیریت تجاوزات رژیم صهیونیستی است.</div></div></div>
<div><div> </div><div><div>غریب‌بادی بیان کرد: اگر تصمیم حمله به پایتخت یک دولت مستقل با یک تماس تغییر می‌کند، پرسش اصلی این است که چرا ماها نقض آتش‌پس، تجاوز به لبنان، آوارگی مردم و تهدید حاکمیت این کشور با حمایت سیاسی و نظامی غرب ادامه یافت!</div></div></div>

گاز ایران در دوراهی هاب منطقه‌ای و بحران مصرف داخلی

محوری منطقه تثبیت شود. در بازار انرژی امروز مزیت منابع طبیعی زمانی بالفعل می‌شود که با فناوری روز ترکیب شود.

▼ مصرف داخلی فزاینده سد راه صادرات پایدار

سومین و شاید تعیین‌کننده‌ترین چالش مسئله مصرف داخلی است. ایران هرچند تولیدکننده بزرگ گاز به شمار می‌رود اما بخش بزرگی از این تولید در داخل کشور مصرف می‌شود. این مصرف بالا باعث شده مزاد قابل اتکا برای صادرات به ویژه در ماه‌های سرد سال محدود شود. در واقع یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های میان یک تولیدکننده بزرگ و یک هاب گازی در همین نقطه نهفته است. هاب گازی باید بتواند به بازارهای خارجی این اطمینان را بدهد که در تمام طول سال و به ویژه در دوره‌های اوج مصرف داخلی نیز تعهدات خود را اجرا خواهد کرد.

در ایران با شروع فصل سرما الگوی مصرف گاز به شدت تغییر می‌کند. افزایش مصرف در بخش خانگی و تجاری فشار زیادی بر شبکه وارد می‌کند و این موضوع در برخی مقاطع به محدودیت گازرسانی به صنایع و نیروگاه‌ها منجر می‌شود. چنین وضعیتی نشان می‌دهد که ناترازی فصلی همچنان یکی از معضلات اصلی بازار گاز کشور است. در این شرایط صادرات پایدار دشوار می‌شود زیرا هر زمان که بازار داخلی با کمبود مواجه شود اولویت طبیعی به تأمین نیاز داخلی داده می‌شود. همین مسئله از نگاه خریدار خارجی به معنای افزایش ریسک تأمین است

ریشه بخش بزرگی از این مشکل در الگوی مصرف و شدت بالای انرژی نهفته است. اقتصاد

ایران در بسیاری از بخش‌ها انرژی را با بازده پایین مصرف می‌کند. از ساختمان‌های کم‌بازده تا تجهیزات گرمایشی قدیمی و از صنایع انرژی‌بر تا نیروگاه‌هایی که می‌توانند با بهره‌وری بالاتر فعالیت کنند همگی به افزایش مصرف دامن می‌زنند. وقتی تقاضای داخلی با چنین شدتی رشد می‌کند هر میزان افزایش در تولید نیز به سرعت منتهی به افزایش فشار مصرف‌کنندگان می‌شود و فضای صادراتی را کوچک می‌کند؛ از سوی دیگر قیمت‌گذاری نیز در رفتار مصرفی بی‌اثر نیست. زمانی که انرژی برای مصرف‌کننده نهایی ارزان باشد انگیزه کافی برای صرفه‌جویی و سرمایه‌گذاری در بهینه‌سازی کاهش می‌یابد. در چنین ساختاری مصرف بالا به یک رفتار عادی تبدیل می‌شود و سیاست‌گذار ناچار است برای پاسخ به تقاضای داخلی پیوسته عرضه را افزایش دهد. اما افزایش عرضه بدون اصلاح سمت تقاضا نمی‌تواند به تنهایی مسئله را حل کند، زیرا بخش مهمی از گاز مصرف داخلی توسعه ظرفیت ذخیره‌سازی است. کشورهای که بازار گاز پیشرفته‌تری دارند در فصول گرم بخشی از گاز را ذخیره می‌کنند تا در زمستان از آن برای جبران اوج تقاضا بهره‌برند. این ظرفیت کمک می‌کند فشار بر تولید جاری کاهش یابد و صادرات با ثبات بیشتری ادامه پیدا کند. در ایران نیز بدون تقویت ذخیره‌سازی و مدیریت هوشمند مصرف عبور از بحران ناترازی فعلی دشوار خواهد بود.در مجموع می‌توان گفت چالش‌های سرمایه‌گذاری فناوری و مصرف داخلی به صورت جداگانه عمل نمی‌کنند بلکه زنجیره‌ای از موانع به هم پیوسته را شکل داده‌اند. کمبود سرمایه‌گذاری توسعه میدان‌و زیرساخت را کند می‌کند. ضعف فناوری تولید پایدار و بهره‌وری را کاهش می‌دهد. مصرف داخلی بالا نیز هرگونه افزایش در تولید را خنثی می‌کند و فرصت صادرات را محدود می‌سازد. بنابراین اگر ایران بخواهد از ظرفیت عظیم گازی خود برای تبدیل شدن به هاب منطقه‌ای استفاده کند باید این سه گره را همزمان باز کند.

مسیر آینده صنعت گاز ایران بیش از هر زمان دیگر به تصمیم‌های راهبردی وابسته است. توسعه هدفمند زیرساخت‌ها جذب سرمایه موثر ارتقای فناوری و اصلاح الگوی مصرف می‌تواند فاصله میان ظرفیت بالقوه و واقعیت موجود را کاهش دهد. در غیر این صورت ایران با وجود برخوردارزی از منابع بزرگ همچنان درگیر ناترازی داخلی خواهد ماند و فرصت تبدیل شدن به مرکز مهم تجارت گاز در منطقه را از دست خواهد داد. هاب گازی شدن بیش از آنکه یک شعار باشد، یک پروژه دشوار اقتصادی صنعتی و مدیریتی است. پروژه‌ای که موفقیت آن نه در زیر زمین بلکه در کیفیت حکمرانی انرژی تعیین می‌شود.

انرژی

روزنامهٔ «مذاقتصاد»

چهارشنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۹۲۷

www.marzeghtesad.ir

♥ ثبات قیمت جهانی نفت در سایه ابهام مذاکرات ایران و آمریکا

قیمت نفت پس از جهش ۵ درصدی، در پی اظهارات متناقض درباره توافق احتمالی و بازگشایی تنگه هرمز، در معاملات امروز به ثباتی نسبی همراه با نوسان رسید.

به نقل از رویترز، قیمت نفت در اولین معاملات روز شنبه‌به‌بخش عمده‌ای از افزایش‌های شدید جلسه معاملات قبل از حفظ کرد. این ثبات در شرایطی رخ داد که عدم اطمینان درباره وضعیت مذاکرات آتش‌پس میان ایران و آمریکا و امکان بازگشایی تنگه هرمز همچنان پابرجاست.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در روز دوشنبه گفت که مذاکرات با ایران در جریان است، در حالی که برخی خبرگزاری‌ها در ایران گزارش دادند که تهران مذاکرات غیرمستقیم با واشنگتن را به حالت تعلیق درآورده است.

قیمت هر بشکه نفت برنت دریای شمال امروز با ۲۹ سنت معادل ۰٫۳۱ درصد کاهش به ۹۴ دلار و ۶۹ سنت رسید. نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا هم با ۳۷ سنت معادل ۰٫۴۰ درصد کاهش، ۹۱ دلار و ۷۹ سنت معامله می‌شود.

هر دو شاخص مرجع در جلسه معاملاتی قبلی بیش از ۵ درصد رشد کرده بودند، اما بخشی از این افزایش‌ها را پس از آن از دست دادند که دونالد ترامپ گفت به او اطلاع داده نشده که ایران مذاکرات با واشنگتن را به تعلیق درآورده و اینکه رژیم صهیونیستی موافقت کرده است هر گونه نیرویی که برای حمله به جنوب لبنان آماده می‌شد را عقب بکشد.

ترامپ در یک مصاحبه جداگانه با شبکه سی‌ان‌بی‌سی (CNBC) در روز دوشنبه گفته بود که اگر مذاکرات به پایان برسد، ایران و منسکلی ندارد. کسی از آن، ترامپ در یک نشست شبکه‌های اجتماعی گفت که مذاکرات با ایران ادامه دارد و به خبرگزاری ای‌بی‌سی نیز گفت که انتظار دارد توافقی برای تمدید آتش‌پس و بازگشایی تنگه هرمز در طول هفته آینده حاصل شود.

تیم واتر، تحلیلگر ارشد بازار در کیم ترد، گفت: «بازار در حال حاضر بر پیشرفت ای‌عقب‌گرد ملموس در مذاکرات ایران و آمریکا، لحن و محتوای اظهارات هر دو طرف به‌ویژه تهدیدهای ایران درباره تنگه هرمز، و همچنین حرکت‌های فیزیکی واقعی نفت‌کش‌ها از طریق این آبراه تمرکز کرده است.» وی افزود: «وضعیت مذاکرات آمریکا و ایران در هر نقطه زمانی، در نهایت تعیین خواهد کرد که آیا قیمت نفت در همین سطح باقی می‌ماند یا شروع به کاهش می‌کند.»

از سوی دیگر، لبنان در روز دوشنبه یک آتش‌پس جزئی میان حزب‌الله و رژیم صهیونیستی را اعلام کرد. این اقدام به معنای کاهش محدود تنش درگیری‌ای خواهد بود که جنگ گسترده‌تر باارون را شعلهور کرده است.تحلیلگران عقیده دارند با ادامه پرواز تیرهای خبری از خاورمیانه، قیمت نفت تا زمانی که شواهد روشن‌تری از پیشرفت به سمت یک توافق صلح ظهور کند، پرنوسان باقی خواهد ماند.

ایران از زمان آغاز جنگ، به‌طور موثری تقریباً تمام کشتیرانی غیرایرانی به داخل و خارج از خلیج فارس را متوقف کرده است؛ اقدامی که حدود یک‌پنجم از جریان‌های جهانی نفت و گاز طبیعی مایع را خفه کرده و قیمت‌ها را ۵۰ درصد یا بیشتر افزایش داده است.

بر اساس برآورده‌ردیابی کشتی‌ها که در روز دوشنبه منتشر شد، صادرات نفت خام آمریکا در ماه مه به رکورد ۵٫۶ میلیون بشکه در روز رسید، چرا که بحران خاورمیانه تقاضا برای نفت این کشور را از سوی پالایشگاه‌های آسیایی و اروپایی افزایش داده است. همچنین طبق یک نظرسنجی مقدماتی رویترز، انتظار می‌رود موجودی نفت خام آمریکا در هفته منتهی به ۲۹ مه حدود ۳٫۶ میلیون بشکه کاهش یافته باشد.

مدیران اجرایی صنعت کشتیرانی که روز دوشنبه در آن جلسه داشتند، تأکید کردند که هرگونه توافق صلحی که میان ایران و آمریکا حاصل شود، نیازمند ارائه قوانین شفاف خواهد بود که به کشتی‌ها اجازه دهد فعالیت عادی خود را از طریق تنگه هرمز از سر بگیرند.

.....

♥ اقتصاد سبز با سوخت ملی؛ چگونه از

مصرف بنزین کم کنیم؟

استفاده از گاز طبیعی فشرده به عنوان جایگزین بنزین علاوه بر کاهش هزینه های جاری خانواده ها می تواند نقش مهمی در کاهش آلودگی هوای کلان شهرها داشته باشد.

از دغدغه های اصلی دولت ها و ملت ها تبدیل شده است، یافتن راهکارهای جایگزین برای تأمین سوخت بخش حمل و نقل به یک ضرورت اجتناب ناپذیر تبدیل شده است. ایران با دارا بودن ذخایر عظیم گاز طبیعی در جایگاه ممتازی قرار دارد که می تواند با تکیه بر این ثروت خدادادی، هزینه های بخش حمل و نقل را به شکل چشمگیری کاهش دهد. محرک اصلی تمایل صاحبان قیمت فاحش میان بنزین و گاز طبیعی فشرده یا همان سی ان جی، محرک اصلی تمایل صاحبان خودرو به استفاده از این سوخت پاک است. زمانی که یک ارتنده تصمیم می گیرد خودروی خود را دوگانه سوز کند در واقع در حال سرمایه گذاری بر روی کاهش هزینه های مالکانه خود است.

محمود رضایی کارشناس حوزه انرژی در این باره گفت: تفاوت قیمت سبب سوختی در ایران به گونه ای تعریف شده است که استفاده از گاز طبیعی همواره دارای توجیه اقتصادی بسیار بالایی باشد.

روزنامه در اقتصاد

چهارشنبه ۱۳ خرداد ماه۱۴۰۵شماره۹۲۷

www.marzeghtesad.ir

بازسازی صنایع آسیب‌دیده با شتاب ادامه دارد

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان بوشهر گفت: روند بازسازی واحدهای صنعتی آسیب‌دیده جنوب و مرکز این استان در جریان جنگ تحمیلی سوم با سرعت ادامه دارد و برخی صنایع پارس جنوبی زودتر از موعد پیش‌بینی شده به مدار تولید بازمی‌گردند.

مرتضی پروانه در نشست مشترک بازرسان کار و کارشناسان بهداشت حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با گرامیداشت یاد و خاطره امام خمینی (ره) و شهدای انقلاب اسلامی اظهار کرد: ایران اسلامی در طول تاریخ چندهزار ساله خود همواره در معرض تهدید و تهاجم دشمنان قرار داشته اما این سرزمین با اتکا به فرهنگ غنی، وحدت ملی و مقاومت مردم، از تمامی این آزمون‌ها سربلند بیرون آمده است.

وی افزود: دشمنان طی ۴۷ سال گذشته با اعمال تخریب‌ها و فشارهای مختلف اقتصادی تلاش کردند ارکان نظام را تضعیف کنند و در مقاطعی نیز با محاسبات نادرست، تمامیت ارضی تلاش کردند ارکان نظام را تضعیف کنند و در صنایع دریایی در مرکز و مجموعه‌های نفت، گاز و پتروشیمی در جنوب این استان در جریان حوادث اخیر آسیب‌هایی را متحمل شدند، اما عملیات بازسازی این واحدها بلافاصله با همت متخصصان و نیروهای فنی آغاز شد.

پروانه ادامه داد: گزارش‌های موجود نشان می‌دهد روند بازسازی در صنایع مستقر در پارس جنوبی با سرعت بالایی در حال انجام است و پیش‌بینی می‌شود بازگشت این واحدها به مدار تولید زودتر از زمان تعیین شده محقق شود.

وی بیان کرد: بازسازی صنایع دریایی در مرکز استان نیز با جدیت دنبال می‌شود و انتظار می‌رود طی یک تا دو سال آینده تمامی خسارت‌ها و نقوض ایجاد شده برطرف شده و این مجموعه‌ها با ظرفیت کامل به فعالیت خود ادامه دهند.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان بوشهر همچنین از اقدامات حمایتی این اداره‌کل برای کارگران آسیب‌دیده خبر داد و افزود: تیم‌های تخصصی حوزه روابط کار و بیمه بیکاری در سراسر استان به صورت ویژه پیگیر وضعیت کارگرانی هستند که به دلیل این حوادث به‌طور موقت از کار بازمانده‌اند تا حقوق قانونی آنان از جمله بیمه بیکاری در کوتاه‌ترین زمان ممکن برقرار شود. وی تأکید کرد: حفظ معیشت و امنیت شغلی کارگران و خانواده‌های آنان از اولویتهای مهم این اداره‌کل است و تلاش می‌شود آثار ناشی از توقف موقت فعالیت برخی واحدها بر زندگی کارگران به حداقل برسد.

رئیس شورای راهبردی و هماهنگی دستگاه‌های تابعه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در استان بوشهر با قدردانی از همکاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در حوزه بهداشت حرفه‌ای گفت:موضوعاتی همچون حقوق و مطالبات کارگری، توسعه تعاونی‌ها، ورزش کارگری و اجرای بسته‌های حمایتی دولت از اهمیت بالایی برخوردار است، اما سلامت کارگران و ایمنی محیط کار مهم‌ترین اولویت و خط قرمز این اداره‌کل محسوب می‌شود پروانه خطاب به بازرسان کار اظهار کرد: هر گزارش بازرسی و هر اقدام قانونی که از سوی بازرسان انجام می‌شود می‌تواند در حفظ جان یک انسان و تأمین امنیت و آرامش یک خانواده نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد، از این رو بازرسان کار از سرمایه‌های ارزشمند مجموعه تعاون، کار و رفاه اجتماعی هستند.

وی افزود: برنامه‌ریزی برای تقویت حوزه بازرسی کار، ارتقای سطح آموزش‌های تخصصی و افزایش هماهنگی میان دستگاه‌های مرتبط در دستور کار قرار دارد تا نظارت بر محیط‌های کار با دقت و اثربخشی بیشتری انجام شود.

■.....■

✓ رکورد تجارت ۳.۶ میلیارد دلاری گمرکات هرمزگان در گرماگرم جنگ تحمیلی سوم

ناظر گمرکات هرمزگان و مدیرکل گمرک شهیدرجایی گفت: کارکنان گمرکات استان با حضوری مستمر در تمامی مبادی گمرکی موفق به ثبت رکوردی بیه‌بیلیارد و ۶۰۰ میلیون دلاری در روزهای جنگ تحمیلی سوم شدند.حسین سعیدی ضمن تشریح جزئیات حجم تجارات اشدشدۀ افزود: در شرایطی که دشمنان ملت ایران تلاش داشتند با ایجاد اختلال در مسیرهای تجاری و اقتصادی، روند تأمین کالا و پشتیبانی از تولید را با چالش مواجه کنند ولی کارکنان گمرکات استان با خدمات رسانی بی وقفه به فعالان اقتصادی توانستند این رکورد را به ثبت برسانند.وی اضافه کرد: صادرات پنج میلیون و ۲۱۲ هزار تن کالا به ارزش یک میلیارد و ۲۰۵ میلیون دلار و واردات ۸۲۹ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۳۵۸ میلیون دلار در بازه جنگ تحمیلی سوم، نشان‌دهندۀ استمرار جریان تجارت خارجی کشور در سخت‌ترین شرایط است.ناظر گمرکات هرمزگان و مدیرکل گمرک شهیدرجایی با اشاره به عملکرد ۲ ماه نخست سال جاری گمرکات استان اضافه کرد: در این مدت چهار میلیون و ۴۴۹ هزار تن کالای بی‌نقص به ارزش یک میلیارد و

طغیان در کوهستان، آرامش در مزرعه

✎ مرتضی اکبری – از ارتفاعات درگز و کوه‌های الله‌اکبر تا مناطق کوهستانی کلات و نوار مرزی شرق کشور، امسال یکی از گسترده‌ترین عملیات‌های مبارزه با ملخ در سال‌های اخیر در خراسان رضوی به اجرا در آمد.

عملیاتی که در شرایط افزایش کهبسیقه جمعیت ملخ‌ها، مانع از ورود این آفت به مرحله خسارتزایی در مزارع و باغ‌های استان شد. در حالی که انتشار تصاویر حضور ملخ‌ها در برخی جاده‌ها و مراتع شرق کشور نگرانی‌هایی را در افکار عمومی ایجاد کرده‌است، مسئولان جهاد کشاورزی خراسان رضوی تأکید می‌کنند تمامی کانون‌های اصلی آلودگی شناسایی و کنترل شده و تاکنون هیچ خسارتی به محصولات کشاورزی استان نشده است. آنچه امسال در خراسان رضوی رخ داد، نتیجه یک اتفاق مقطعی یا ظهور ناگهانی ملخ‌ها نبود. در واقع نشانه‌های افزایش جمعیت این آفت از ماه‌ها قبل توسط کارشناسان حفظ نباتات شناسایی شده بود و عملیات پایش، رصد و برنامه‌ریزی برای مقابله با آن از پاییز سال گذشته آغاز شد.

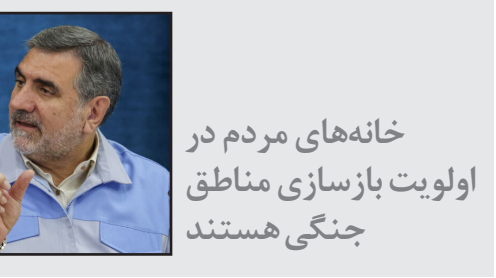
✓ خراسان رضوی در خط مقدم مبارزه با ملخ کشور

«سرسین شبیانی»، مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی، در گفت‌وگو با «ایران» با اشاره به جایگاه این استان در مدیریت آفت ملخ می‌گوید: «خراسان رضوی به دلیل شرایط توپوگرافی و اقلیمی خاص خود، همه ساله حداقل ۲۵ درصد عملیات مبارزه با ملخ کشور را به خود اختصاص می‌دهد اما در سال جاری این سهم به بیش از ۵۰ درصد کل عملیات مبارزه با ملخ در کشور رسیده است.»

به گفته وی، این آمار نشان می‌دهد استان در سال جاری نقش محوری در کنترل این آفت در سطح کشور داشته و بخش عمده‌ای از ظرفیت‌های عملیاتی کشور در این حوزه در خراسان رضوی به کار گرفته شده است.

✓ زنگ خطر از مهرماه به صدا در آمد

شبیانی با بیان اینکه برخلاف تصور عمومی، افزایش جمعیت ملخ‌ها از مدت‌ها قبل قابل پیش‌بینی بود، می‌گوید: «از مهرماه سال گذشته و در جریان پایش‌های سالانه، همکاران ما با تراکم بالای کیسول‌های ملخ تمخ در ارتفاعات و کانون‌های مختلف استان مواجه شدند. این موضوع در قالب گزارش‌های متعدد منعکس شد و کارشناسان نسبت به احتمال افزایش جمعیت ملخ‌ها در سال جاری هشدار دادند.» به گفته وی، عملیات شناسایی و برآورد جمعیت در ماه‌های بعد نیز ادامه یافت و در نهایت ۲۴۹ نقطه کانونی در سطح استان شناسایی شده کانون‌هایی که بخش قابل توجهی از آنها در ارتفاعات، مراتع و مناطق صعب‌العبور قرار داشتند.

اولویت بازسازی مناطق جنگی هستند

سال‌هاست درباره آلودگی هوا، ترافیک سنگین، کمبود آب، فرونشست زمین، کمبود ناوگان حمل‌ونقل عمومی و کاهش کیفیت زندگی در تهران سخن گفته می‌شود. برای هر یک از این مشکلات نیز راهکارهایی ارائه شده است؛ از توسعه مترو و اتوبوس گرفته تا اسقاط خودروهای فرسوده، بهبود کیفیت سوخت، مدیریت مصرف آب و گسترش فضای سبز؛ اما به نظر می‌رسد پیش از همه این مباحث، یک پرسش بنیادی وجود دارد که کمتر درباره آن گفت‌وگو کرده‌ایم:

✓ ظرفیت تهران چند نفر است؟

این پرسش در واقع به مفهوم «ظرفیت زیستی شهر» بازمی‌گردد. ظرفیت زیستی به زبان ساده، حداکثر جمعیت و سطح فعالیت است که یک سرزمین می‌تواند بدون تخریب منابع طبیعی، افت کیفیت زندگی و ایجاد بحران‌های پایدار در خود جای دهد. این ظرفیت تابع منابع آب، کیفیت هوا، توان اکولوژیک، زیرساخت‌های حمل‌ونقل، انرژی، خدمات شهری و ظرفیت مدیریت محیط‌زیست است.

امروز بسیاری از نشانه‌ها حاکی از آن است که تهران با محدودیت‌های جدی زیست‌محیطی و زیرساختی مواجه شده و پرسش از ظرفیت واقعی این کلان‌شهر، دیگر یک بحث دانشگاهی نیست؛ بلکه ضرورتی برای سیاست‌گذاری و آیندنگرسی است.

✓ ظرفیت شهر نادیده گرفته می‌شود

تجربه شهرهای بزرگ جهان نشان می‌دهد بی‌توجهی به ظرفیت‌های محیطی یا محلی می‌تواند شهرها را تا آستانه بحران‌های جدی پیش بربرد. در سال ۲۰۱۸، شهر کیپ‌تاون آفریقای جنوبی به «روز صفر» نزدیک شد؛ روزی که احتمال قطع آب لوکسه برای میلیون‌ها نفر وجود داشت. در سال ۲۰۱۹ نیز شهر چنای هند با خشک شدن بخش عمده منابع تأمین آب خود مواجه شد. در هر دو مورد، رشد جمعیت، افزایش مصرف و فشار بر منابع طبیعی، نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری بحران داشت.درس مشترک این تجربه‌ها روشن است: اگر ظرفیت یک شهر شناخته و مدیریت نشود، بحران دیر یا زود خود را نشان خواهد داد.

✓ تهران: عددها چه می‌گویند؟

مطالعات طرح جامع تهران در سال‌های گذشته، سقف جمعیت‌پذیری شهر را حدود ۹ میلیون نفر برآورد کرده بودند. این در حالی است که برآوردها نشان می‌دهد جمعیت شناور و روزانه تهران در بسیاری از روزها به حدود ۱۲ تا ۱۴ میلیون نفر می‌رسد و میلیون‌ها سفر میان تهران و شهرهای پیرامونی انجام می‌شود. در سال‌های اخیر نیز بسیاری از مدیران و کارشناسان نسبت به عبور تهران از ظرفیت توسعه‌ای خود هشدار داده‌اند. از جمله محسن بیرهادی، رئیس فراکسیون مدیریت شهری مجلس که اعلام کرده تهران در عمل بیش از ظرفیت اصولی خود جمعیت پذیرفته است. عباس آخوندی، وزیر پیشین راه و شهرسازی نیز در اظهاراتی مشابه، به فاصله معنادار میان ظرفیت پیش‌بینی شده و جمعیت فعلی پایتخت اشاره کرده است. اما شاید تازه‌ترین و جدی‌ترین هشدار را باید در رویدادی جست که در سال ۱۴۰۴ رقم خورد: تهران به «ساعت صفر آب» نزدیک شد. در آبان‌ماه ۱۴۰۴، ذخیره سدهای تأمین‌کننده آب تهران به کمترین میزان در دهه‌های اخیر رسید و هشدار داده شد در صورت تداوم شرایط موجود، پایتخت با بحران جدی تأمین آب مواجه خواهد شد. هرچند بارش‌های بعدی بخشی از فشار را کاهش داد، اما این رویداد نشان داد مسأله آب در تهران دیگر یک تهدید دور‌دست نیست، بلکه به یک

طغیان در کوهستان، آرامش در مزرعه

✎ مرتضی اکبری – از ارتفاعات درگز و کوه‌های الله‌اکبر تا مناطق کوهستانی کلات و نوار مرزی شرق کشور، امسال یکی از گسترده‌ترین عملیات‌های مبارزه با ملخ در سال‌های اخیر در خراسان رضوی به اجرا در آمد.

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی می‌افزاید: «پایش‌ها تا فروردین‌ماه ادامه داشت و پس از تکمیل شناسایی کانون‌ها، وارد مرحله مبارزه مستقیم شدیم.»

✓ چرا امسال جمعیت ملخ‌ها افزایش یافت؟

به گفته کارشناسان، مهم‌ترین عامل افزایش جمعیت ملخ‌ها در سال جاری، شرایط آب و هوایی مناسب بوده است. شبیانی در این باره توضیح می‌دهد: «بارندگی‌های مناسب اسفندماه، فروردین و اردیبهشت در کنار دمای مطلوب هوا، شرایط بسیار مناسبی برای تفریح کامل کیسول‌ها و تخم‌های ملخ فراهم کرد. به همین دلیل امسال شاهد ظهور جمعیت بسیار بالایی از ملخ‌ها در سراسر استان، بویژه در شهرستان‌های مرزی بودیم.» وی ادامه می‌دهد: «تخم‌های ملخ معمولاً در عمق ۵ تا ۵ سانتی‌متری خاک قرار می‌گیرند. زمانی که بارندگی مناسب باشد و رطوبت به خوبی در خاک نفوذ کند، شرایط برای تفریح کامل تخم‌ها فراهم می‌شود. امسال دقیقاً همین اتفاق رخ داد و درصد بالایی از تخم‌ها به مرحله خروج پوره‌ها رسیدند.» مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی تأکید می‌کند: «همان شرایطی که برای رشد پوشش گیاهی و افزایش تولید محصولات کشاورزی مفید است، برای حشرات نیز مطلوب محسوب می‌شود. بارندگی‌های مناسب امسال هم موجب رشد گیاهان شد و هم شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد.» وی می‌افزاید: «ملخ‌ها از قدیمی‌ترین موجودات زنده کره زمین هستند و حدود ۳۵۰ میلیون سال سابقه حضور دارند. طبیعی است که چنین حشره‌ای در صورت فراهم بودن شرایط اقلیمی مناسب، توانایی تکثیر بالایی داشته باشد.»

✓ نقش همسایگان شرقی در تقویت جمعیت ملخ‌ها

خراسان رضوی با دو کشور افغانستان و ترکمنستان هم‌مرز است و همین موضوع همواره یکی از چالش‌های مدیریت آفات در شرق کشور به شمار می‌رود. شبیانی در این خصوص می‌گوید: «نواحی شرقی ایران همه ساله تحت تأثیر جمعیت‌های ملخ موجود در کشورهای همسایه قرار دارند. در برخی موارد به دلیل اینکه در مناطق مرزی یا نزدیک به مرز در آن کشورها مبارزه کافی انجام نمی‌شود، جریان‌های باقی می‌توانند موجب تقویت جمعیت ملخ‌ها در نواحی مرزی استان شوند.» با این حال وی تأکید می‌کند: «بخش عمده جمعیت بالایی داشته باشد.»

✓ نقش همسایگان شرقی در تقویت جمعیت ملخ‌ها

خراسان رضوی با دو کشور افغانستان و ترکمنستان هم‌مرز است و همین موضوع همواره یکی از چالش‌های مدیریت آفات در شرق کشور به شمار می‌رود. شبیانی در این خصوص می‌گوید: «نواحی شرقی ایران همه ساله تحت تأثیر جمعیت‌های ملخ موجود در کشورهای همسایه قرار دارند. در برخی موارد به دلیل اینکه در مناطق مرزی یا نزدیک به مرز در آن کشورها مبارزه کافی انجام نمی‌شود، جریان‌های باقی می‌توانند موجب تقویت جمعیت ملخ‌ها در نواحی مرزی استان شوند.» با این حال وی تأکید می‌کند: «بخش عمده جمعیت بالایی داشته باشد.»

✓ نقش همسایگان شرقی در تقویت جمعیت ملخ‌ها

خراسان رضوی با دو کشور افغانستان و ترکمنستان هم‌مرز است و همین موضوع همواره یکی از چالش‌های مدیریت آفات در شرق کشور به شمار می‌رود. شبیانی در این خصوص می‌گوید: «نواحی شرقی ایران همه ساله تحت تأثیر جمعیت‌های ملخ موجود در کشورهای همسایه قرار دارند. در برخی موارد به دلیل اینکه در مناطق مرزی یا نزدیک به مرز در آن کشورها مبارزه کافی انجام نمی‌شود، جریان‌های باقی می‌توانند موجب تقویت جمعیت ملخ‌ها در نواحی مرزی استان شوند.» با این حال وی تأکید می‌کند: «بخش عمده جمعیت بالایی داشته باشد.»

✓ نقش همسایگان شرقی در تقویت جمعیت ملخ‌ها

خراسان رضوی با دو کشور افغانستان و ترکمنستان هم‌مرز است و همین موضوع همواره یکی از چالش‌های مدیریت آفات در شرق کشور به شمار می‌رود. شبیانی در این خصوص می‌گوید: «نواحی شرقی ایران همه ساله تحت تأثیر جمعیت‌های ملخ موجود در کشورهای همسایه قرار دارند. در برخی موارد به دلیل اینکه در مناطق مرزی یا نزدیک به مرز در آن کشورها مبارزه کافی انجام نمی‌شود، جریان‌های باقی می‌توانند موجب تقویت جمعیت ملخ‌ها در نواحی مرزی استان شوند.» با این حال وی تأکید می‌کند: «بخش عمده جمعیت بالایی داشته باشد.»

✓ وقتی ظرفیت یک شهر پر می‌شود

عبور از ظرفیت‌های محیطی و زیرساختی، خود را در قالب مجموعه‌ای از بحران‌های به هم پیوسته نشان می‌دهد. اولین نشانه، آلودگی هواست. افزایش جمعیت به معنای افزایش خودروها، موتورسیکلت‌ها، سلساختمان‌ها، مصرف انرژی و سفرهای شهری است. نتیجه طبیعی این روند، افزایش انتشار آلاینده‌ها و کاهش کیفیت هوا خواهد بود.

دومین نشانه، فشار بر منابع آب است. تهران بخش مهمی از نیاز آبی خود را از منابع زیرزمینی تأمین می‌کند. برداشت بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی در کنار خشکسالی‌های متوالی، به یکی از عوامل اصلی فرونشست زمین تبدیل شده است. بر اساس گزارش‌های رسمی، در برخی مناطق جنوب و جنوب‌غرب تهران نرخ فرونشست به بیش از ۳۰ سانتی‌متر در سال رسیده است؛ رقمی که در میان بالاترین نرخ‌های ثبت شده در جهان قرار دارد. سومین نشانه، ناکارآمدی تدریجی زیرساخت‌های حمل‌ونقل و خدمات شهری است. هرچند توسعه مترو و سایر زیرساخت‌ها ادامه داشته، اما فاصله میان ظرفیت موجود و نیاز واقعی شهر همچنان قابل توجه است.

چهارمین نشانه نیز کاهش کیفیت زندگی شهروندان است؛ از افزایش زمان سفرهای روزانه

✓ آغاز عملیات مبارزه در ۲۵ شهرستان

ملخ‌های مشاهده‌شده در سال جاری منشأ بومی داشته‌اند و عمدتاً نتیجه شرایط مناسب اقلیمی داخل کشور بوده‌اند، نه ورود گسترده از خارج مرزها.»

✓ آغاز عملیات مبارزه در ۲۵ شهرستان

پس از تکمیل عملیات پایش و شناسایی کانون‌ها، مرحله اجرایی مبارزه از فروردین‌ماه آغاز شد. مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی می‌گوید: «پیش از آغاز عملیات، تمامی ادوات، تجهیزات، خودروها و دستگاه‌های سمپاش آماده‌سازی شدند و از فروردین‌ماه مبارزه مستقیم با آفت آغاز شد.» به گفته وی، بیش از ۱۴۰ دستگاه سمپاش در عملیات امسال به کار گرفته شدند و در ۲۴ شهرستان استان فعالیت داشتند. در مجموع ۲۵ شهرستان استان به صورت مستقیم درگیر عملیات مبارزه با ملخ بودند و تیم‌های اجرایی به صورت مستمر در مناطق مختلف فعالیت می‌کردند.

افزایش جمعیت ملخ‌ها موجب شد حجم فعالیت نیروهای حفظ نباتات نیز به شکل چشمگیری افزایش پیدا کند. مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی می‌افزاید: «بارندگی‌های مناسب اگرچه برای کشاورزی بسیار ارزشمند و مفید است، اما حجم کار در حوزه کنترل عوامل خسارت‌زا را چند برابر می‌کند. به همین دلیل همکاران ما از اسفندماه تاکنون حتی یک ساعت تعطیلی نداشته‌اند و به صورت مستمر در عرصه حضور مسیره‌های طولانی را به صورت پیاده طی کنند تا بتوانند عملیات شناسایی و کنترل را انجام دهند. در واقع بخش قابل توجهی از عملیات کانون‌یابی در ارتفاعات درگز، کوه‌های الله‌اکبر، مناطق کوهستانی کلات و سایر نقاط سخت‌گذر استان انجام شد و همکاران ما با وجود دشواری‌های فراوان موفق شدند تمامی این مناطق را شناسایی و پایش کنند.

این مقام مسئول ادامه می‌دهد: «در کنار نیروهای تخصصی، کشاورزان و بهره‌برداران محلی نیز در فرآیند شناسایی و اعلام برخی موارد نقش داشتند. هرچند عمده کانون‌های اصلی در مناطق مرتفع و صعب‌العبور قرار داشت، اما ارتباط مستمر کارشناسان جهاد کشاورزی با بهره‌برداران محلی موجب شد فرآیند رصد و اطلاع‌رسانی با سرعت بیشتری انجام شود و گزارش‌های میدانی به‌موقع در اختیار تیم‌های عملیاتی قرار گیرد.»

✓ نبرد سخت در ارتفاعات در گز، الله‌اکبر و کلات

شبیانی با تأکید بر اینکه بخش مهمی از عملیات امسال در مناطقی انجام شد که دسترسی به آنها بسیار دشوار بود، می‌گوید: «کانون‌های اصلی ملخ عمدتاً در ارتفاعات و مناطق صعب‌العبور قرار داشتند؛ مناطقی که حتی امکان تردد خودرو و تجهیزات در آنها وجود نداشت.» به گفته وی، بسیاری از کارشناسان و نیروهای اجرایی ناچار بودند مسیره‌های طولانی را به صورت پیاده طی کنند تا بتوانند عملیات شناسایی و کنترل را انجام دهند. در واقع بخش قابل توجهی از عملیات کانون‌یابی در ارتفاعات درگز، کوه‌های الله‌اکبر، مناطق کوهستانی کلات و سایر نقاط سخت‌گذر استان انجام شد و همکاران ما با وجود دشواری‌های فراوان موفق شدند تمامی این مناطق را شناسایی و پایش کنند.

این مقام مسئول ادامه می‌دهد: «در کنار نیروهای تخصصی، کشاورزان و بهره‌برداران محلی نیز در فرآیند شناسایی و اعلام برخی موارد نقش داشتند. هرچند عمده کانون‌های اصلی در مناطق مرتفع و صعب‌العبور قرار داشت، اما ارتباط مستمر کارشناسان جهاد کشاورزی با بهره‌برداران محلی موجب شد فرآیند رصد و اطلاع‌رسانی با سرعت بیشتری انجام شود و گزارش‌های میدانی به‌موقع در اختیار تیم‌های عملیاتی قرار گیرد.»

✓ ملخ‌های کنار جاده‌ها خطرناک نیستند

در هفته‌های اخیر تصاویر و گزارش‌هایی از مشاهده ملخ‌ها در حاشیه برخی جاده‌ها، اتوبان‌ها و اراضی اطراف باغات منتشر شده است؛ موضوعی که نگرانی‌هایی را در میان مردم ایجاد کرده است. شبیانی در این باره توضیح می‌دهد: «برخی از ملخ‌ها به صورت پراکنده در خارج از کانون‌های اصلی و در حاشیه جاده‌ها یا زمین‌های اطراف باغات مشاهده شده‌اند. این موارد عمدتاً خارج از محدوده کانون‌های اصلی قرار داشته‌اند و برخی نیز در این مناطق اقدام به تخم‌ریزی کرده‌اند.» وی تأکید می‌کند: «این موضوع جای نگرانی ندارد، زیرا این ملخ‌ها در فاز پروازی قرار دارند و وارد مرحله تغذیه‌ای نشده‌اند. بنابراین در حال حاضر تهدیدی برای محصولات کشاورزی محسوب نمی‌شوند.»

✓ ملخ‌ها برای جفت‌گیری از شهر خارج می‌شوند

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی درباره اینکه این ملخ‌ها چه زمانی از مشهد می‌روند نیز اظهار می‌کند: «پوره حضور این ملخ‌ها خیلی کوتاه است و ممکن است ۱۰ تا ۱۴ روز دیگر وارد فاز جفت‌گیری و تخم‌ریزی شوند که برای این منظور نیز معمولاً از شهرها خارج می‌شوند. این ملخ را دوباره در سال جاری نخواهیم داشت؛ چرا که این حشره تک‌نسلی است.»

شبیانی با تأکید بر اینکه با وجود افزایش کهبسیقه جمعیت ملخ‌ها، مهم‌ترین نتیجه عملیات گسترده امسال، جلوگیری کامل از خسارت به بخش کشاورزی استان بوده است، می‌گوید: «تمامی کانون‌های شناسایی‌شده به نحو مطلوب کنترل شدند و خوشبختانه از گونه‌های خسارت‌زای ملخ از جمله ملخ مراکشی هیچ خسارتی به محصولات کشاورزی استان وارد نشده است.»

وی تأکید می‌کند: «تاکنون هیچ گزارشی خسارتی از مزارع و باغات استان دریافت نشده و تمامی نقاط کانونی شناسایی‌شده، تحت کنترل قرار گرفته‌اند.»

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

✓ شناسایی زودهنگام مناطق آلوده به آفت

آنچه امروز در خراسان رضوی مشاهده می‌شود، نتیجه ماه‌ها پایش، پیش‌گامی، کانون‌یابی و حضور مستمر نیروهای اجرایی در عرصه است. اگرچه بارندگی‌های مناسب امسال، شرایط را برای افزایش جمعیت ملخ‌ها فراهم کرد اما شناسایی زودهنگام کانون‌ها، تجهیز نیروها، فعالیت ۱۴۰ دستگاه سمپاش، حضور مستمر کارشناسان در ۲۵ شهرستان و کنترل به‌موقع کانون‌های آلوده موجب شد یکی از گسترده‌ترین طغیان‌های ملخ در سال‌های اخیر بدون خسارتی به محصولات کشاورزی استان مهار شود.

روزنامه در اقتصاد

چهارشنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۹۲۷ **www.marzeghtesad.ir**

تکذیب حضور مجیدی و بیرانوند در استقلال

همچنان نام‌های مختلفی پیرامون باشگاه استقلال در بازار نقل‌وانتقالات مطرح می‌شود و شایعات متعددی درباره جذب بازیکنان و مربیان جدید به گوش می‌رسد. همین موضوع سبب شده تا باشگاه استقلال مذاکره با فرهاد مجیدی برای سرمربیگری و علیرضا بیرانوند برای حضور در این تیم را به طور رسمی تکذیب کند.
با این‌حال، نکته قابل توجه اینجاست که استقلال در شرایط فعلی با مشکل بسته بودن پنجره نقل‌وانتقالاتی مواجه است و تا زمان رفع این محدودیت، امکان ثبت قرارداد و جذب بازیکن جدید را نخواهد داشت. همین موضوع پرسش مهمی را در میان هواداران و اهالی فوتبال ایجاد کرده است که چگونه هر روز اخبار جدیدی درباره مذاکرات و جذب بازیکنان منتشر می‌شود، در حالی که باشگاه هنوز شرایط لازم برای ثبت رسمی نفرات جدید را ندارد. به نظر می‌رسد تا زمان تعیین تکلیف وضعیت پنجره نقل‌وانتقالاتی استقلال، شایعات نقل‌وانتقالاتی بیش‌تر از واقعیت‌های اجرایی این باشگاه خبرساز خواهند بود.

.....

✦ پطروسیان: فقط بازی‌های ایران را در جام جهانی می‌بینم

آرمناک پطروسیان دروازه‌بان ارمنستانی سابق استقلال درباره شروع جام جهانی و اینکه طرفدار کدام تیم است، واکنش عجیبی نشان داده است: «هیچ‌کدام. چرا باید طرفدار تیمی باشم؟ فقط ایران که بازی می‌کنند، می‌خواهم بدانم چه نتیجه‌ای کسب کرده است. همچنین بچه‌هایم هم علاقه دارندن بازی‌های ایران را ببینند. بنابراین شاید فقط مسابقات ایران را ببینم.» او ادامه داد: «در جام جهانی قبلی بازیکنانی بودند که می‌شناختم و می‌خواستم ببینم چطور بازی می‌کنند. مثلاً احسان حاجی‌صفی که سال‌ها کنار هم بازی کردیم. منظورم این است که کلاً نگاه نمی‌کنم. اما وقتی ایران بازی کند، شاید همراه خانواده تماشا کنم.» پطروسیان در نهایت آرزو کرد جنگ هرچه زودتر تمام شود: «میدورم جنگ هر چه زودتر تمام شود و مردم ایران راحت باشند، روی زندگی‌شان متمرکز شوند و به آینده فکر کنند. آرزو می‌کنم همه چیز به روال قبل برگردد و شما و همه مردم جهان بتوانند دیدن لذت‌بخش و درگیری زندگی کنند. این خواسته قلبی من است.»

.....

✦ **بازیکنان انگیزه‌ای برای لیگ ندارند**
سیروس دین‌محمدی، پیشکسوت فوتبال ایران معتقد است که بازیکنان برای ادامه لیگ بعد از جام جهانی انگیزه ندارند. او گفت: «همی‌دادم چه کسانی دنبال برگزینی تورنمنت ۶ جانبه و موارد اینچنینی بودند. این تدبیرها سودی برای فوتبال ایران نداشت و معرفی سب تیم اول تصمیم درستی بود. بازیکنان برای ادامه لیگ هیچ انگیزه‌ای ندارند و نگرانند که شاید آسیب ببینند و فصل آینده را از دست بدهند. برگزاری هر مسابقه‌ای هیچ توجیهی ندارد و مسئولان فوتبال کشور باید به فکر برنامه‌ریزی صحیح برای برگزاری منظم لیگ بیست و ششم بعد از جام جهانی باشند.»

.....

✦ اظهار نظر یک مسئول صدا پرسپولیس را در آورد

باشگاه پرسپولیس بابت صحبت های مسئول صدور کمیته مجوز حرفه ای فدراسیون فوتبال در رابطه با عدم حضور این تیم در فصل جدید رقابت های آسیایی معترض شد. پس از مطرح شدن احتمال حذف سپاهان از رقابت‌های لیگ قهرمانان آسیا به دلیل مسائل مرتبط با مجوز حرفه‌ای، بار دیگر بحث تعیین نماینده جایگزین ایران در این رقابت‌ها داغ شده است.در این میان، مصطفی زارعی، رئیس کمیته صدور مجوز حرفه‌ای فدراسیون فوتبال، اعلام کرد که پرسپولیس هیچ شانس‌ی برای حضور در آسیا ندارد و در صورت ایجاد سهمیه خالی، نماینده سوم ایران از میان گل‌گهر سیرجان و چادرملو انتخاب خواهد شد.این اظهارات در حالی مطرح شده که هنوز تصمیم نهایی در این خصوص اتخاذ نشده و طبق برخی گمانه‌زنی‌ها قرار است هیئت‌رئیس فدراسیون فوتبال دربارہ سازوکار معرفی تیم جایگزین تصمیم‌گیری کند. از همین رو، در باشگاه پرسپولیس این پرسش مطرح شده که چگونه پیش از اعلام رای نهایی، تکلیف این پرورده از سوی رئیس کمیته صدور مجوز حرفه‌ای مشخص شده است.مسئولان پرسپولیس معتقدند اظهارات اخیر زارعی، در ادامه حاشیه‌های مربوط به صدور مجوز حرفه‌ای برای این باشگاه، ابهام‌های جدیدی را ایجاد کرده است. سرخیوشان پیش از این نیز نسبت به روند بررسی مدارک برخی باشگاه‌ها انتقاداتی را مطرح کرده بودند و حالا معتقدند اعلام قطعی حذف پرسپولیس از معادلات آسیایی، پیش از طی شدن فرآیندهای قانونی، می‌تواند محفل سوال باشد از سوی دیگر، پرسپولیس‌ها همچنان بر برخی ابهامها در فرآیند صدور مجوز حرفه‌ای تأکید دارند به اعتقاد آنها، اگرچه مجوز حرفه‌ای برخی باشگاه‌ها صادر شده، اما لازم است کنفدراسیون فوتبال آسیا نیز درباره نحوه صدور این مجوزها و تطبیق آنها با الزامات AFC بررسی‌های لازم را انجام دهد. در شرایطی که هنوز وضعیت نهایی سهمیه سوم ایران در رقابت‌های آسیایی مشخص نیست، به نظر می‌رسد اختلاف نظر‌ها درباره معیارهای انتخاب تیم – جایگزین و همچنین روند صدور مجوزهای حرفه‌ای، یکی از مهم‌ترین چالش‌های این روزهای فوتبال ایران باشد.

.....

این فهرست، بیش از آنکه نشانه‌ای از تحول و جوانگرایی باشد، بر تجربه و اعتماد به چهره‌های شناخته‌شده سال‌های اخیر تأکید دارد. شاید مهم‌ترین نکته این فهرست، میانگین سنی بالای بازیکنان باشد که از همان ابتدا به موضوع اصلی بحث کارشناسان و هواداران تبدیل شده است.

میانگین سنی تیم ملی در این فهرست به بیش از ۳۰سال رسیده و در خط دفاعی این عدد از ۳۲سال نیز فراتر می‌رود. حضور بازیکنانی نظیر شجاع خلیل‌زاده، احسان حاجی‌صفی، رامین رضاییان، میلاد محمدی و محمدحسین کنعانی‌زادگان نشان‌دهنده اعتقاد کادرفنی به تجربه است. اگرچه تجربه در تورنمنتهای بزرگ یک امتیاز مهم به‌شمار می‌آید، اما این سؤال مطرح می‌شود که آیا این گروه باتجربه می‌تواند در برابر مهاجمان سریع و پرتحرک فوتبال مدرن، همان کارایی سال‌های گذشته را داشته باشد؟ جام جهانی امروز بیش از هر زمان دیگری به سرعت، دوندگی و توانایی اجرای انتقال‌های سریع وابسته است؛ موضوعی که نگرانی‌هایی را درباره میانگین سنی بالای خط دفاعی ایران ایجاد کرده است.

یکی از مهم‌ترین سوالات پیرامون فهرست نهایی، غیبت سردار آزمون است. مهاجمی که در طول یک دهه اخیر یکی از تأثیرگذارترین بازیکنان فوتبال ایران بوده و تجربه بازی در بالاترین سطح فوتبال اروپا را دارد. قرار گرفتن امید نورافکن در فهرست انتظار نیز از تصمیماتی است که موافقان و مخالفان زیادی دارد. منتقدان معتقدند تیم ملی می‌توانست با استفاده بیشتر از بازیکنان جوان، بخشی از فرآیند نسل‌سازی را در همین جام جهانی آغاز کند.

در بین دروازه‌بان‌ها هم علیرضا بیرانوند، سیدحسین حسینی و پیام نیازمند سه گزینه‌ای هستند که تجربه قابل توجهی در

فوتبال ملی و باشگاهی دارند. با این حال، نبود چهره‌های جوان‌تر در این بخش نیز قابل توجه است. خط دفاعی اصلی‌ترین نگرانی تیم ملی به همین منطقه مربوط می‌شود. میانگین سنی بالا و اتکا به بازیکنان باتجربه، ریسک‌هایی را در برابر تیم‌های سرعتی و هجومی به همراه خواهد داشت. همچنین استفاده از برخی بازیکنان در پست‌های غیر تخصصی می‌تواند به یکی از چالش‌های فنی ایران در طول مسابقات تبدیل شود.

در خط هافبک سامان قدوس همچنان مهم‌ترین عنصر خلاق تیم ملی به‌شمار می‌رود. در کنار او، بازیکنانی مانند سعید عزت‌اللهی و روزبه چمنی وظایف دفاعی و تخریبی را بر عهده دارند. با این حال، پرسش اصلی این است که آیا تیم ملی در برابر حریفان بزرگ، از تنوع تاکتیکی و خلاقیت کافی در میانه میدان برخوردار خواهد بود یا خیر. در خط حمله نیز مهدی طارمی همچنان مهره کلیدی ایران در فاز هجومی است.

حضور بازیکنانی مانند مهدی قایدی و محمد محبی نیز می‌تواند سرعت و پویایی لازم را به خط حمله تزریق کند. با این حال، غیبت سردار آزمون و برخی دیگر از گزینه‌های تهجمی، عمق نیمکت ایران را تا حدی محدود کرده است.

فهرست نهایی تیم ملی نشان می‌دهد کادرفنی راهبردار خود را بر تجربه و شناخت متقابل بازیکنان بنا کرده است. رویکردی که می‌تواند در مسابقات بزرگ مزایای خاص خود را داشته باشد، اما هم‌زمان نگرانی‌هایی درباره فرسودگی بدنی، سرعت بازی و آینده‌نگری فوتبال ملی ایجاد کرده است. جام جهانی ۲۰۲۶ آزمون بزرگ برای این تفکر خواهد بود. اگر تیم ملی نتیجه بگیرد، انتخاب‌های محافظه‌کارانه امروز به‌عنوان نشانه‌ای از واقع‌گرایی تعبیر خواهد شد؛ اما در صورت ناکامی، بحث درباره ضرورت جوانگرایی و نسل‌سازی بیش از هر زمان دیگری به صدر گفتوگوهای فوتبال ایران بازخواهد گشت.

.....

تصمیم فدراسیون فوتبال و سازمان لیگ مبنی بر برگزار نشدن ادامه رقابت‌های جام حذفی، بیش از همه باشگاه استقلال را ناامید کرده است. در شرایطی که تنها هفت مسابقه تا پایان این رقابت‌ها باقی مانده بود، ناگهان پرونده جام حذفی بسته شد تا اعتراضات گسترده‌ای از سوی استقلال‌ها به این تصمیم شکل بگیرد.
تنگایی به برنامه باقی‌مانده جام حذفی نشان می‌دهد که تنها چهار بازی در مرحله یک‌چهارم نهایی، دو مسابقه در نیمه‌نهایی و یک دیدار فینال برگزار نشده بود. به عبارت دیگر، کل رقابت‌ها می‌توانست طی حدود ۱۰ روز و حتی به صورت متمرکز در یک یا دو شهر به پایان برسد. همین موضوع باعث شده استقلال‌ها نسبت به این تصمیم انتقاد جدی داشته باشند و آن را غیرقابل توجیه بدانند. اعتراض اصلی استقلال‌ها به این موضوع بازمی‌گردد که با حذف بسیاری از مدعیان سنتی فوتبال ایران از اصلی‌ترین شانس‌های قهرمانی در این رقابت‌ها محسوب می‌شدند. آنها معتقدند تیم‌شان فرصت مناسبی برای کسب یک جام مهم در اختیار داشت و اکنون با تصمیم فدراسیون این فرصت از بین رفته است. در روزهای گذشته انتقادهای فراوانی درباره نحوه پایان لیگ برتر و معرفی نمایندگان ایران به کنفدراسیون فوتبال آسیا مطرح شد، اما موضوع جام حذفی کمتر مورد توجه قرار گرفت. این در حالی است که بسیاری از هواداران استقلال اعتقاد دارند شرایط برای برگزاری این مسابقات وجود داشت و نیازی به مختمومه اعلام کردن رقابت‌ها نبود.

.....

مسیر سبز مقابل یوزها

در آستانه جام جهانی ۲۰۲۶، فوتبال ملی ایران در میان بیم و امید به‌سُر می‌برد. نگرانی‌ها از بابت آماده‌سازی تیم ملی و موانع جدی پیش‌روی سفر به آمریکا، در کنار کاستی‌های فنی تحت هدایت امیر قلعه‌نویی، سس‌ایه‌ای از ابهام بر این رویداد بزرگ افکنده است. با این حال، نباید از نظر دور داشت که جام جهانی با تمام چالش‌هایش فرصت‌های ارزشمندی نیز برای فوتبال ایران به ارمغان می‌آورد. فرصت‌هایی که مهم‌ترین آنها امکان طولانی‌تر شدن این سفر و دستیابی به موفقیت‌های بی‌سابقه است. صعود از مرحله گروهی می‌تواند سکوی پرشی مهم برای فوتبال ایران در عرصه جهانی باشد و مسیری نسبتاً هموار را در مراحل حذفی پیش‌روی ملی‌پوشان فراهم کند. تیم ملی ایران در گروهJ جام جهانی قرار گرفته است، گروهی که بلژیک، یکی از قدرتهای فوتبال جهان در آن حضور دارد. رویبارویی با بلژیک حتی در سایر گروه‌ها نیز دشوار خواهد بود، اما آنچه امیدواری را برای ایران زنده نگه می‌دارد، فرصت‌های احتمالی در مراحل حذفی است. اگر تیم ملی ایران بتواند به‌عنوان تیم اول گروهJ راهی مرحله حذفی شود، با یکی از تیم‌های سوم گروه‌های A، B، E، H، I یا L روبرو خواهد شد. در خوش‌بینانه‌ترین حالت، حریفانی چون کروئوسیا، آفریقای جنوبی، کوراسائو یا حتی اردن در انتظار ایران خواهند بود. البته، شانس اندکی نیز برای رویبارویی با قدرتهای بزرگی نظیر آلمان، اسپانیا، فرانسه یا آرژانتین وجود دارد که این امر تنها در صورت شگفتی‌سازی واق غیرمنتظره این تیم خواهد خورد. چنانچه تیم ملی به عنوان تیم دوم گروهJ صعود کند، در نخستین بازی حذفی با سر گروه‌ها روبرو نخواهد شد و حریف ایران از گروه D خواهد بود. این گروه شامل تیم‌هایی نظیر آمریکا، استرالیا، پاراگوئه یا ترکیه است. در میان این تیم‌ها، ترکیه تحت هدایت وینچنزو مونتلا از کیفیت بالاتری برخوردار است و در صورتی که این تیم صدرنشین گروه D شود، به احتمال زیاد آمریکایی پوچنتینو حریف ایران در این مرحله خواهد بود. سناریوی صعود به‌عنوان تیم سوم پوچیدگی‌های خاص خود را دارد، اما در این حالت نیز تنها دو وضعیت محتمل است: رویبارویی با صدرنشین گروه A یا تیم اول گروه D. در حالت نخست، رقابت با تیم‌هایی نظیر فرانسه، سنگال، نروژ یا عراق قرع‌ای دشوار خواهد بود، بویژه تقابل با تیم پرهمره دیدیه دنشان یا شاگردان آریلینگ هالند. اما در حالت دوم، دیدار با بهترین تیم میدان کاتاندا میزبان، قطر، سوئیس و بوسنی، چندان طاقت‌فرسا به نظر نمی‌رسد و می‌تواند فرصتی برای صعود به مراحل بالاتر باشد. با افزایش تعداد تیم‌های حاضر در جام جهانی، تیم ملی ایران به‌تنها شانس خوبی برای صعود از مرحله گروهی دارد، بلکه در اغلب احتمالات مراحل حذفی نیز از قرعه نسبتاً مطلوبی برخوردار خواهد بود.

امیدهایی که با همان معمار قدیمی به ناگویا می‌روند

حذف فنی، از سوی دیگر، خط خوردن مدافعانی چون بهرام گودرزی و مرصاد سیفی نیز به دلیل آسیب‌دیدگی‌های پزشکی صورت گرفته است. این یعنی عبودی بر ستون‌های تکیه دارد که فونداسیون آنها را خود بنا نهاده و به‌صوبی با مختصات روانی و تاکتیکی‌شان آشناست. حتی در کدهای کلامی سخنان اخیر او، تعبیری چون «شناخت قلبی» و «لیست موجود» به چشم می‌خورد و این سرعت عمل نشان می‌دهد فرآیند انتخاب بازیکنان یک گردهمایی اضطراری و از روی ناچاری نبوده، بلکه تلاوم طبیعی یک پروسه سه‌ساله است. نکته حائز اهمیت این است که عبودی با وجود محدودیت‌های شدید، چالش‌ها و شروع درهنگام تمرینات، متعهد شده که تیمی شایسته نام ایران را روانه ناگویا کند.

✦ فراتر از مدل الگویی برای فد‌های فوتبال

مسیر بازی‌های آسیایی ناگویا با تکیه بدون شک ناهموار و پر از رقبای دندان‌گرد است، اما ارزش واقعی این تیم را نباید تنها در مترز نتیجه یک تورنمنت سنجد. برای اولین بار در سال‌های اخیر، فوتبال ایران یک نسل هماهنگ با یک ایده ثابت و یک سرمربی وفادار به همان فلسفه را در اختیار دارد. عبودی در این سال‌ها اثبات کرده که «تیم به‌بستن» برای یک مقطع کوتاه، بلکه «نسل ساختن» برای آینده را بخوبی بلد است.

فارغ از اینکه در خاک ژاپن روی سکو برویم یا نه، این روش کار علمی، الگویی ارزشمند برای ساختار مدیریتی فوتبال ایران است. نسل عبودی زنده و پویاست و او با همان شاگردان قدیمی و وفادارش، این بار در شرق آسیا رؤیای تازه‌ای را برای فوتبال ایران ترسیم می‌کند.

.....

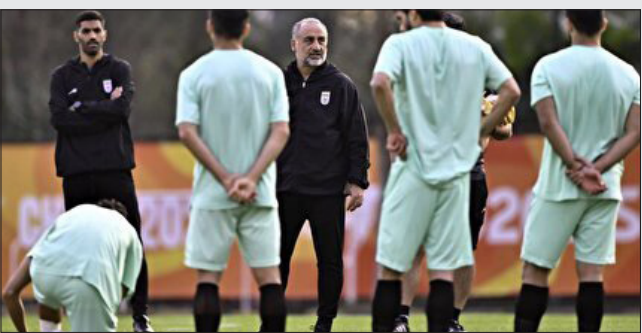
پرسپولیس هیچ شانسی برای حضور در آسیا ندارد

ویژه وجود ندارد.
وی خاطرشان کرد: البته موضوع شرایط خاص ناشی از خسارات وارد شده به شرکت فولاد مبارکه سپاهان در جنگ تحمیلی سوم علیه کشورمان مطرح شد اما در نهایت نمی‌دانم چه اتفاقی رخ داد که این باشگاه نتوانست امسال مجوز حرفه‌ای AFC را دریافت کند.
رئیس کمیته صدور مجوز حرفه‌ای فدراسیون فوتبال در ادامه گفت: در کنفدراسیون فوتبال آسیا یک هئیت بدوی وجود دارد که در سال‌های گذشته همواره آرای صادر شده از سوی ایران را تأیید کرده است. با این حال این امکان نیز وجود دارد که AFC آرای صادره از ایران را نپذیرد، هرچند تصور نمی‌کنم چنین اتفاقی رخ دهد.
وی افزود: ما باید مکانیزهای داخلی خود را بیش از گذشته تقویت کنیم تا در سال‌های آینده باشگاه‌ها با چنین مشکلاتی مواجه نشوند.

زارعی درباره تعیین نمایندگان فوتبال ایران در رقابت‌های آسیایی اظهار داشت: جام حذفی قطعاً برگزار نخواهد شد و بر همین اساس ملاک ما برای معرفی نمایندگان فوتبال ایران، ردهبندی فعلی جدول مسابقات خواهد بودوی ادامه داد: در شرایط موجود، تا هفته اول یا دوم تیرماه فرصت داریم اسامی نهایی تیم‌های حاضر در رقابت‌های آسیایی را اعلام کنیم.

رئیس کمیته صدور مجوز حرفه‌ای فدراسیون فوتبال درباره وضعیت سهمیه‌های آسیایی گفت: با شرایط فعلی جدول، پرسپولیس قطعاً سهمیه حضور در رقابت‌های آسیایی را کسب نخواهد کرد

امیدهای که با همان معمار قدیمی به ناگویا می‌روند

میراث‌داری از جنس اعتماد؛ عبودی به ستون‌های خود تکیه می‌کند

عبودی در شرایطی سکان هدایت امیدها را پذیرفته که این تیم پیش از این در جام ملت‌های زیر ۲۳سال با شکستی نامیدکننده برابر لبنان از گردونه رقابت‌ها کنار رفته بود و اتمسفر روانی مناسبی نداشت اما او بجای آزمون و خطاهای دیواره و تغییرات اتنوبوسی، میراث‌دار واقعی نسل خودش شد.

در ایسن میان غیبت محمدجواد حسین‌نژاد، کاپیتان و هافبک طراح امیدها در اردوی ترکیه، صرفاً ناشی از هماهنگی و برنامه متفاوت باشگاهی او در لیگ روسیه است و نه یک

تکیه به دیوار با تجربه‌ها

✦ **عرفان حمیدی – پس از هفته‌ها گمانه‌زنی و بحث‌های داغ، سرانجام امیر قلعه‌نویی فهرست نهایی ۲۶نفره تیم ملی فوتبال ایران برای جام جهانی ۲۰۲۶را اعلام کرد.**

.....

ضرر بزرگ استقلال

از لغو جام حذفی

ریسک قلعه‌نویی روی «آچار فرانسه» استقلال

آخرین روز تمرین تیم ملی پیش از اعلام لیست نهایی تیم ملی کمپ تمرینی شاهد یک سناریوی هالیوودی و غیرمنتظره بود.

روزبه چمنی، مدافع-هافبک باسابقه استقلال که به‌دلیل مصدومیت شدید از ناحیه کشاله ران در اواخر اردیبهشت‌ماه، اردو یوزها را ترک کرده بود و همچنان او را غایب قطعی جام جهانی می‌دانستند، با یک بازگشت معجزه‌آسا و زودتر از موعد، در آخرین جلسه تمرینی پیش از اعلام لیست نهایی، در صف اول شاگردان امیر قلعه‌نویی رؤیت شد.

وقتی چشم‌موسی در تمرینات ۲۰ اردیبهشت با

چهره‌ای مغموه و به‌دلیل آسیب‌دیدگی شدید کتاله، ناچار به ترک اردو شد، گمانه‌زنی‌ها حکایت از دوری چند هفته‌ای او از مستطیل سبز داشت. اما عزم جزم این هافبک ۳۰ساله و شیفته‌های شبانه‌روزی کادر پزشکی باعث شد تا تمام معادلات را بهم بزند. بازگشت روزبه به تمرینات گروهی آن هم در شرایطی که کادر فنی مشغول سبک‌سنجین کردن مهره‌ها برای گرفتن سخت‌ترین تصمیم سال است، پازل تاکتیکی امیر قلعه‌نویی را پیچیده‌تر از گذشته کرد.

گزارش‌های درافتی از آنتالیا نشان می‌دهد او در تست‌های بدنی و دوهای سرعتی آخر تمرین، هیچ اثری از درد نداشته و تأییدیه سبز پزشکی را دریافت کرده است.

در آخرین تمرین تاکتیکی تیم ملی، چمنی بارها در دو پست حساس دفاع میانی و هافبک دفاعی به‌کار گرفته شد. قلعه‌نویی مری‌ای است که وزن تجربی بازیکنان را در تورنمنت‌های فشرده به‌خوبی درک می‌کند. برای سرمربی ایران، چمنی صرفاً یک بازیکن نیست؛ او یک لیدر درون‌زمین، یک تخریبچی قهار و از همه مهم‌تر یک «بازیکن چندپسته» (Utility Player) است.

در جامی که به‌دلیل ساختار فشرده مسابقات، مصدومیت یا محرومیت کشنده است، داشتن بازیکنی که بتواند هم‌زمان دو الی سه حفره تاکتیکی را پوشش دهد، برای هر مربی یک نعمت بزرگ محسوب می‌شود.

حتی اگر راهی جام جهانی هم نشود، این حجم از تلاش برای بازگشت به تمرینات از نشان انگیزه و تلاش روزبه دارد.از یک سو، روحیه جنگندگی، خودسردی زیر فشار شدید و سابقه درخشان چمنی در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر، جایی که با شلیک تماشایی خود در دقیقه ۹۸ قفل دروازه ولز را شکست و تاریخ‌سازي کرده، او را به گزینه‌ای غیرقابل خط خوردن تبدیل می‌کند و از سوی دیگر، هراس از بازگشت دوباره مصدومیت کشاله ران در فشار و حشمتناک بازی‌های جام جهانی، ممکن است کادرفنی را به سمت استفاده از گزینه‌های جوان‌تر و صدرصد آماده صدها

تیم ملی امید ایران در حالی خود را برای کارزار بازی‌های آسیایی ناگویا ۲۰۲۶ آماده می‌کند که هدایت این عرصه‌ده حسین عبودی است؛ مردی که این روزها در حال به ثمر نشاندن یک پروژه نسلی منسجم، علمی و بلندمدت در فوتبال پایه ایران است. برخلاف روال فرسایشی و معمول فوتبال ما که هر تورنمنت با یک سرمربی جدید، ایده‌های متفاوت و فهرستی از هم‌گیخته‌ها آغاز می‌شود، عبودی مسیری پیوسته و معمارگونه را دنبال می‌کند؛ از نوجوانانی که در جام جهانی شگفتی‌آفرین شدند و برزیل بزرگ را شکست دادند، تا جوانانی که با نمایشی شجاعانه برابر ژاپن تنها در ضیافت بیرحم پنالتی‌های زمین‌گیر شدند. حالا همان چهره‌ها در قامت بازیکنان امید زیر نظر همان کادرفنی گام به مسابقات آسیایی می‌گذارند.

✦ تلاوم پیوند نوجوانان دیروز و امیدهای امروز

نگاهی مینیاتوری به لیست ۲۸نفره اعزامی به اردوی آنتالیا، گواه این مدعااست. نام‌هایی مانند ابوالفضل ذلیخایی، اسماعیل قلی‌زاده، یوسف مزره، عرفان درویش‌عالی و امیرمحمد رزاقی‌نیا که در مدل تاکتیکی جوانان عبودی درخشیدند، در کنار مهره‌های کلیدی چون نیما اندرز، آرشا شکوری، رضا غندی‌پور و مبین دهقان، همگی بازیکنانی هستند که عبودی در تیم‌های پایه شناسایی و پرورش داد و آنها را به سطح اول لیگ برتر و حتی ژئوپوتر شدن رساند. این تلاوم ارگانیک، نقطه قوتی بی‌نظیر و نایاب در فوتبال ایران محسوب می‌شود؛ ساختاری که معمولاً در آن هر سرمربی از صفر شروع می‌کند و حاصل سال‌ها زحمت مربیان قبلی در تیم‌های پایه، به‌دلیل تغییرات سلیقه‌ای کادرفنی جدید به‌سادگی به خاکستر تبدیل می‌شود

.....

با اعلام رئیس کمیته صدور مجوز حرفه‌ای فدراسیون فوتبال باشگاه پرسپولیس هیچ شانسی برای حضور در رقابت‌های آسیایی فصل آینده نخواهد داشت و انتخاب سهمیه سوم بین گل‌گهر و چادرملو است.

مصطفی زارعی اظهار داشت: فرآیند بررسی مدارک و شرایط باشگاه‌ها از شهر پورماه سال گذشته آغاز شد و در طول این مدت تمامی شاخص‌ها و آیتم‌های مورد نظر کنفدراسیون فوتبال آسیا و فدراسیون فوتبال مورد ارزیابی قرار گرفت و با باشگاه ها در میان گذاشته شد و پیگیر آنها بودیم.

وی افزود: در پایان این بررسی‌ها، سه باشگاه استقلال، گل‌گهر و آلومینیوم اراک موفق شدند تمامی معیارها و الزامات لازم را رعایت کنند و مجوز حرفه‌ای خود را بدون هیچ‌گونه جریمه‌ای از کنفدراسیون فوتبال آسیا دریافت کنند.

رئیس کمیته صدور مجوز حرفه‌ای فدراسیون فوتبال ادامه داد: باشگاه‌های تراکتور، پرسپولیس و چادرملو نیز موفق به دریافت مجوز حرفه‌ای شدند اما به دلیل برخی نواقص و موارد موجود، مشمول جریمه‌های نقدی می‌شوند.

وی در خصوص باشگاه‌های دارای مجوز ملی گفت: باشگاه‌های فولاد، سپاهان، شمس‌آذر، پیکان، استقلال خوزستان و ذوب‌آهن موفق به دریافت مجوز ملی شدند. در این میان باشگاه‌های فولاد و ذوب‌آهن چند برابر سرمایه اولیه خود دارای زبان انباشته هستند و اگر این موضوع را

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوبن

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

روای شیرین بانوی «بانوی چریک»

۶ سیواش باقی – روایت زندگی پرفراز و نشیب مرضیه حدیدچی در کتاب بانوی چریک

زنان بسیاری در جریان انقلاب اسلامی و دوران دفاع مقدس نقشی مهم، اثر گذار و فراموش‌نشدنی ایفا کرده‌اند. آنها با ایمان، آگاهی و روحیه فداکارانه در صحنه‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی انقلاب حضوری فعال داشتند و در شکل‌گیری و تداوم این حرکت بزرگ مردمی، سهمی اساسی را برعهده گرفتند. حضور زنان در راهپیمایی‌ها، فعالیت‌های فرهنگی، پشتیبانی از مبارزان و انتقال پیام‌های انقلابی، نشان‌دهنده جایگاه مهم آنها در پیروزی انقلاب اسلامی بوده است.

این حضور گسترده بیانگر این است که زنان همگام با مردان در دفاع از ارزش‌ها، استقلال و عزت میهن اسلامی مسئولیتی بزرگ بر دوش داشته‌اند. بررسی نقش زنان در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، بازخوانی بخش مهمی از تاریخ اینار، آگاهی و مشارکت اجتماعی ملت ایران است؛ حضوری که نه تنها در پیروزی و مقاومت، بلکه در انتقال فرهنگ ایثار و پایداری به نسل‌های بعد نیز تأثیر عمیقی داشته است. کتاب «بانوی چریک» نوشته شیرین زارع‌پور که در نشر مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس به چاپ رسیده، یکی از آثار قابل توجه در حوزه ادبیات پایداری و زندگینامه‌نویسی محسوب می‌شود که به روایت زندگی پرفراز و نشیب مرضیه حدیدچی معروف به طاهره دباغ می‌پردازد. اولین اثر شیرین زارع‌پور با عنوان «تمنا بی‌خزان» که زندگینامه شهید مدافع حرم مهدی حسینی از زبان همسرش است. کتاب «حواصم هست» این نویسنده نیز زندگینامه داستانی شهید مدافع حرم سجاد زبرجدی سهراب را روایت می‌کند و زندگی این شهید را از دوران کودکی تا روزگاری پس از شهادت‌قلم می‌زند.

✦ **نقش یک زن مبارز در تاریخ انقلاب**

مرضیه حدیدچی ملقب به خواهر طاهره در دوران حکومت پهلوی به فعالیت‌های سیاسی و مبارزاتی مشغول شد و سختی‌های بسیاری را به جان خرید تا انقلاب اسلامی به پیروزی برسد؛ از جمله تحمل شکنجه‌های شدید و بی‌رحمانه در زندان‌های مخوف ساواک. کتاب «بانوی چریک» ابعاد مختلف زندگی او را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ فعالیت‌های مخفیانه علیه رژیم پهلوی، دستگیری توسط ساواک و تحمل شکنجه‌های طاقت‌فرسا در کنار دختر نوجوانش «رضوانه»، فرار از ایران به دستور مبارزان، حضور در لبنان و سوریه، فراگیری فنون نظامی و چریکی، همکاری نزدیک با شهید محمد منتظری و شهید چمران، همراهی با امام خمینی(ره)، حضور در نوفل‌لوشاتو به عنوان

✦ **کشف علمی به نام «پینوکیو»!**

در نگاه اول، یک داستان ساده کودکان که نظر می‌رسد، اما نسخه اصلی آن به گفته منتقدان «ترسناک‌ترین داستان کودکانه نوشته‌شده» است. «پینوکیو»، داستانی است که در آن جیرجیرک با پتک کشته و با گفتن هر دروغ رسوا می‌شود؛ با این حال، همین داستان ترسناک نه تنها توانست به یکی از محبوب‌ترین شخصیت‌های ادبیات کودکان تبدیل شود، بلکه پس از ۱۴۰ سال همچنان ماندگار است.

«پینوکیو» را بیشتر با اقتباس مشهور «دیزنی» در سال ۱۹۴۰ می‌شناسیم؛ پسری چوبی که به دست پیرمردهربانی به نام «پتو» خلق شده و تنها آرزویی که در سر دارد این است که یک روز به پسری واقعی تبدیل شود.اماندنای «پینوکیو» وسیع‌تر از چیزی است که به نظر می‌رسد. با دقتی بیشتر درمی‌یابیم که در گذر زمان نسخه‌های متفاوتی از این سرسُرک چوبی در ذهنمان نقش بسته است. گویی داستان «پینوکیو» همیشه حرف تازه‌ای برای گفتن دارد. حتی فیلم‌ساز کارکشته‌ای مثل «گیرمودل تورو» در سال ۲۰۲۲ سراغ روایت داستان این عروسک چوبی رفت. «پینوکیو»، فراتر از سینما، حتی بر فرهنگ جهانی هم تأثیر عمیقی گذاشت. کارتون‌های سیاسی که از بینی دراز او برای نقد دروغ‌گویان استفاده می‌کنند و کشف علمی «اثر پینوکیو» در سال ۲۰۱۲ که نشان می‌دهد دمای بینی هنگام دروغ افزایش می‌یابد، همه ابعاد مختلفی از جهان بزرگ این شخصیت خیالی‌اند.
زوایای متفاوت نگاه به این شخصیت به ما کمک می‌کنند درک کنیم چگونه یک داستان ترسناک کودکانه می‌تواند این چنین موفق، ماندگار و تأثیر گذار شود. «ساجراهای پینوکیو» اثر «کارلو کولودی» در سال ۱۸۸۲ میلادی، یعنی تنها ۱۲ سال پس از اتحاد ایتالیا در سال ۱۸۷۰ منتشر شد. در این سال جنبشی سیاسی اجتماعی در ایتالیا شکل گرفت که در ادامه آن دولت‌های مختلف شبه‌جزیره ایتالیا گرد هم آمدند و یکی شدند «کولودی» در بحبوحه همین آشفتنگی‌ها این داستان را نوشت. «پینوکیو» فقط یک قصه ساده کودکانه نبود. این اثر به عنوان تمثیلی از ایتالیا پس از اتحاد ۱۸۷۰ عمل می‌کرد. در شرایطی که کشور از نظر اجتماعی هنوز آشفته بود، ادبیات کودکان به ابزاری برای آموزش «آگاهی ملی متحد‌کننده» تبدیل شد. پینوکیو فقیر که تنها زمانی پسر خوبی محسوب می‌شد که مسئولیت اجتماعی را می‌پذیرفت، الگویی برای طبقات پایین و متوسط جامعه بود تا با پذیرش اخلاق کاری و تحصیل، به هماهنگی ملی کمک کنند.

اینفوگرافیک

چرخش بازیگرانه؛ از مریم تا هدیه

اگرچه آخرین حضور لعلیا زنگنه در یک سریال به دو سال پیش و سریال «یزدان» به کارگردانی منوچهر هادی برمی‌گردد اما هنوز در خاطره بصری اغلب مخاطبان، شمایل یکی از مهم‌ترین وجوه جذابیت‌نقش هدیه در «بدنام» فاصله همین ویژگی‌ها بود.

پیش‌چشمان مخاطب ارائه می‌کند. دباغ به خواننده یادآور می‌شود که با وجود داشتن ۸ فرزند، می‌توان میان وظایف خانوادگی و فعالیت‌های سنگین سیاسی و نظامی تعادل برقرار کرد. نویسنده همه ابعاد زندگی حدیدچی را به خوبی در کنار هم چیده است تا خواننده دچار سردرگمی نشود. او سعی کرده از نثری داستانی و جذاب بهره بگیرد تا کتاب از حالت یک گزارش خشک تاریخی خارج شود و مخاطب برای ادامه دادن آن تمایل داشته باشد. روایت‌ها به‌گونه‌ای هستند که برای مخاطب نسل جدید نیز کشش کافی برای خواندن تا آخرین صفحه را به همراه دارد. کتاب بر پایه مصاحبه‌های عمیق و اسناد تاریخی بنا شده است، این تلاش برای پابندی به واقعیت، به کتاب اعتبار بخشیده و آن را از روایت‌های خیالی یا اغراق‌آمیز دور نگه داشته است.

✦ **نگاهی متفاوت به وقایع انقلاب**

در بخش‌هایی از کتاب تمرکز روی خاطره‌گویی خطی و پشت سر هم می‌رود و از روایت هنری و نمایش دادن به سمت گزارش دادن سوق پیدا می‌کند. این‌گونه عمق تحلیل‌های روانشناختی شخصیت‌ها در لحظات دراماتیک کمتر دیده می‌شود. در فصل‌های میانی کتاب، ریتم روایت کمی کندتر از معمول می‌شود، شاید اگر نویسنده در بیان برخی وقایع، از تکنیک‌های داستان‌نویسی مدرن‌تر و شیوه رفت و برگشت استفاده می‌کرد، ضربه‌هنگ کتاب در تمام فصل‌ها یکنواخت و پرکشش باقی می‌ماند.

کتاب روایت‌ها و خاطرات را به خوبی ثبت کرده، اما بیشتر به اینکه چه اتفاقی افتاد، می‌پردازد تا اینکه چرا این‌گونه شد و چه تأثیری بر روحیه دباغ گذاشت. شاید اگر تحلیل‌های عمیق‌تری درباره چرایی برخی تصمیمات سیاسی یا تضادهای درونی شخصیت دباغ اضافه می‌شد، اثر ارزش دوچندانی پیدا می‌کرد. در هر حال؛ «بانوی چریک» به خصوص برای افرادی که می‌خواهند از زاویه دیگری با تاریخ انقلاب اسلامی آشنا شوند، مفید خواهد بود.

کتاب در ۱۴ فصل و از حدود ۹۰ مصاحبه تدوین شده است. نویسنده درباره کتاب می‌گوید: «تگاشتن فصل ششم به قدری سخت بود که گاهی برای نوشتن چند خطش، چند بار اشک ریختم. این در حالی بود که من فقط با قلم سایدن، خودم را در آن فضا احساس کرده بودم اما خانواده دباغ آن لحظات را زندگی کرده بودند.» او همچنین در بخشی از مقدمه درباره نوشتن این کتاب گفته است که «به خودم که آمدم، دیدم چه کار سختی را برعهده گرفتم. من داشتم از زنی می‌نوشتم که یک دنیا واژه‌های مهم در او مفهوم پیدا کرده بود. واژه‌هایی چون مقاومت، ایثار، شجاعت، صبر، صبر و اخلاص و همه اینها با کلی زیرکی طوری که ساواک با شکنجه‌های طاقت‌فرسا نتوانسته بود از او به چیزی یا به کسی برسد. اگر مرضیه دباغ لب باز می‌کرد، معلوم نبود چندین نفر از مبارزین انقلابی یایشان به کمیته مشترک باز می‌شد. او و رضوانه نوجوان، حاضر شده بودند همه آن رنج و شکنجه و مرارت و سختی بی‌حد و حصر را تحمل کنند اما خم به ابروی مبارزین و خانواده‌های آنها نیفتد. و من خیلی کوچک‌تر از آن بودم که بتوانم این بزرگی را در نوشته‌هایم به تصویر بکشم.»

✦ **در نوفل لوشاتو**

در بخشی از کتاب «بانوی چریک» –په روایت خاطرات مرضیه حدیدچی از دوران حضورش کنار امام خمینی در فرانسه اشاره شده و آمده: «وقتی به نوفل لوشاتو رسید، به خانه شماره یک راهنمایی‌اش کردند. بعد از دیدار با امام، باقی‌سرها از آن‌می‌شناسخت. انگار همه دنیا را به او داده بودند. شادی وصف‌ناشدنی که از دیدار امام نصیص شده بود، با سپردن مسئولیت حفاظت از بیت امام در آن دهکده کوچک، چند برابر شد. اداره امور داخلی بیت برعهده مرضیه قرار گرفت. وظیفه اصلی او رعایت مسائل امنیتی و تهیه غذای امام بود. حالا مرضیه در جایی نفس می‌کشید که با نفس‌های قدسی امام متبرک می‌شد. کار مرضیه از همان روزهای اول شروع شد. خریدهای روزانه، پختن غذا، شستن لباس‌های امام، باز کردن نامه‌ها و از همه مهم‌تر، حفاظت از بیت. مرضیه شده بود مثل یکی از دخترهای امام! ایشان مرضیه را مثل دختر خودشان دوست داشتند. بارها پیش می‌آمد که مرضیه در حال شستن ظرف‌ها بود و امام از او می‌خواست آب کشیدن ظرف‌ها را به او واگذار کند.

خریدهای خانه یکی از حساس‌ترین کارها بود. مرضیه برای این کار به دو سه تا فروشگاهی که در نوفل لوشاتو بودند می‌رفت و هر روز از یکی‌شان خرید می‌کرد… او هر روز با یک تکه گوشت، آبگوشت درست می‌کرد و مقداری لپه و لیمو آماتی در آن می‌ریخت که ناهار امام بود. برای شام اما غذای ساده‌تری مثل ماست و خیار یا نان و پنیر آماده می‌کرد. یک روز مرضیه از امام پرسید واقعاً سخت نیست هر روز نان و آبگوشت، آن‌ها با نان باکت می‌خورید؟ امام بعد از مکتی فرمودند «شما فکر می‌کنی مردم در این موقعیت، این هم گیرشان می‌آید؟»

امام نظم خاصی در زندگی داشتند. غیر از نماز جماعت که زمانش مشخص بود، ساعت ۹ شب شام می‌خوردند، ساعت یازده به رختخواب می‌رفتند و ساعت سه نیمه شب برای عبادت و نماز شب و قرائت قرآن بیدار می‌شدند… امام هر روز بعد از نماز و صبحانه قرآن می‌خواندند و بعد از آن، ملاقات‌ها شروع می‌شد. در میان این کار، نزدیک به ۲۰ دقیقه در بالکن قدم می‌زدند. ساعت ۱۱ صبح به اتاقی که پشت اتاق ملاقات بود می‌رفتند و مرضیه در این فرصت برایشان چای می‌برد. وقتی هوا مناسب بود، نمازهای ظهر و عصر و مغرب و عشا در حیاط خانه، زیر چادر برپا می‌شد. امام چند دقیقه زودتر می‌آمدند و در کنار درخت سیب به سوال‌ها جواب می‌دادند. هرکس به دیدار امام می‌آمد، محو شخصیت ملکوتی و روحانی ایشان می‌شد. شخصیت امام آنقدر جذاب بود که همه شیفته او می‌شدند. این حالت فقط مخصوص بچه مسلمان‌ها نبود. در پاریس، تمام توجهات، حتی توجه شخصیت‌های خارجی، معطوف به امام بود.»

✦ **کشف علمی به نام «پینوکیو»!**

در نگاه اول، یک داستان ساده کودکان که نظر می‌رسد، اما نسخه اصلی آن به گفته منتقدان «ترسناک‌ترین داستان کودکانه نوشته‌شده» است. «پینوکیو»، داستانی است که در آن جیرجیرک با پتک کشته و با گفتن هر دروغ رسوا می‌شود؛ با این حال، همین داستان ترسناک نه تنها توانست به یکی از محبوب‌ترین شخصیت‌های ادبیات کودکان تبدیل شود، بلکه پس از ۱۴۰ سال همچنان ماندگار است.

«پینوکیو» را بیشتر با اقتباس مشهور «دیزنی» در سال ۱۹۴۰ می‌شناسیم؛ پسری چوبی که به دست پیرمردهربانی به نام «پتو» خلق شده و تنها آرزویی که در سر دارد این است که یک روز به پسری واقعی تبدیل شود.اماندنای «پینوکیو» وسیع‌تر از چیزی است که به نظر می‌رسد. با دقتی بیشتر درمی‌یابیم که در گذر زمان نسخه‌های متفاوتی از این سرسُرک چوبی در ذهنمان نقش بسته است. گویی داستان «پینوکیو» همیشه حرف تازه‌ای برای گفتن دارد. حتی فیلم‌ساز کارکشته‌ای مثل «گیرمودل تورو» در سال ۲۰۲۲ سراغ روایت داستان این عروسک چوبی رفت. «پینوکیو»، فراتر از سینما، حتی بر فرهنگ جهانی هم تأثیر عمیقی گذاشت. کارتون‌های سیاسی که از بینی دراز او برای نقد دروغ‌گویان استفاده می‌کنند و کشف علمی «اثر پینوکیو» در سال ۲۰۱۲ که نشان می‌دهد دمای بینی هنگام دروغ افزایش می‌یابد، همه ابعاد مختلفی از جهان بزرگ این شخصیت خیالی‌اند.
زوایای متفاوت نگاه به این شخصیت به ما کمک می‌کنند درک کنیم چگونه یک داستان ترسناک کودکانه می‌تواند این چنین موفق، ماندگار و تأثیر گذار شود. «ساجراهای پینوکیو» اثر «کارلو کولودی» در سال ۱۸۸۲ میلادی، یعنی تنها ۱۲ سال پس از اتحاد ایتالیا در سال ۱۸۷۰ منتشر شد. در این سال جنبشی سیاسی اجتماعی در ایتالیا شکل گرفت که در ادامه آن دولت‌های مختلف شبه‌جزیره ایتالیا گرد هم آمدند و یکی شدند «کولودی» در بحبوحه همین آشفتنگی‌ها این داستان را نوشت. «پینوکیو» فقط یک قصه ساده کودکانه نبود. این اثر به عنوان تمثیلی از ایتالیا پس از اتحاد ۱۸۷۰ عمل می‌کرد. در شرایطی که کشور از نظر اجتماعی هنوز آشفته بود، ادبیات کودکان به ابزاری برای آموزش «آگاهی ملی متحد‌کننده» تبدیل شد. پینوکیو فقیر که تنها زمانی پسر خوبی محسوب می‌شد که مسئولیت اجتماعی را می‌پذیرفت، الگویی برای طبقات پایین و متوسط جامعه بود تا با پذیرش اخلاق کاری و تحصیل، به هماهنگی ملی کمک کنند.

عکس نوشت

جدول روز

8					6
7	4	3	9	5	3
6	9	1	2	7	2
	6	5	1	1	8
	7		4	6	9
	8		7	4	4
	7		3	8	2
	8		6	3	5
	7		9	1	4
	8		8	3	7
	5		6	3	4
	9		9	1	7

3					6
	5	7		2	3
	7		5	5	3
	1		1	6	8
	7		9	4	9
	7		8	2	8
	9		4	5	2
	8		3	4	7
	1		8	3	4
	7		9	8	2
	8		6	3	4
	9		9	1	7

او در نقش «مریم افشار» سریال «در پناه تو» ثبت شده و به معنادر آن با تصویری است که بسیاری از مخاطبان از لعلیا یاد می‌آید. تصویری که این روزها با نقش‌آفرینی متفاوت او در سریال «بدنام» بار دیگر به حافظه جمعی احضار شده که در سریال «در پناه تو» شکل گرفت و تثبیت شد. زنگنه در آن مجموعه، نماد زنی آرام، احساساتی و پابیند به ارزش‌های سنتی بوده؛ شخصیتی که بخش مهمی از محبوبیتش را مدیون همین ویژگی‌ها بود.

✦ **صابر ابر» روی صحنه نمایش**

پروژه «خون‌س»، سومین آیزود از تریلوزی «به صرف بورش و خون» است که پس از دو تک‌گویی از صابر ابر و الهام کردا، این‌بار با مجموعه‌ای از بازیگران تازه از گروه «سکوتِ گوشت» روی صحنه خواهد رفت.

در توضیح این نمایشنامه که متن آن را صابر ابر و بهزاد آقاجمالی نوشته‌اند، آمده است: «مید، آن چیزی نیست که باید فروخته شود.امید، تمام آن چیزی‌ست که باید زندگی کرد. نجات انسان زوی زمین فقط با محبت ممکن است، نه امید. محبت، چیزی‌ست که همین امروز، همین حالا، وقتِ هدیه‌دادن آن است.»

.....

✦ **روایت «علی قمصری» از «بیش تار»**

علی قمصری آهنگساز و نوازنده ایرانی با انتشار ویدئویی در صفحه مجازی‌اش از تازه‌ترین اثرش با عنوان «بیش تار» خبرداد و نوشت: «تانیض موسیقی در این بوم می‌زند، به دنیا یادآوری می‌کنیم که صدای تیش قلبها از صدای اخبار بد قوی‌تر است. بعضی‌ها در روزگار جنگ، سلاح برمی‌دارند؛ من تارم را اما تنها چیزی که هدف می‌گیرم، دل آدم‌هایی است که با تیر انسانیت دلم را هدف قرار داده‌اند. «بیش تار»، تازه‌ترین اثر من، روایتی است از تیش‌های امروز به اصالت دیروز. این قطعه، کوششی است تا ثابت کند هنر، حتی در میانه آشوب، از حرکت باز نمی‌ماند.»

.....

✦ **جاودانه‌های «تجویدی» در تالار وحدت**

تازه‌ترین کنسرت ارکستر موسیقی ملی ایران با عنوان «از دیار نغمه‌خوانی» مشتعل بر اجرای آثار جاودانه زندی‌داد علی تجویدی آهنگساز و نوازنده فقید موسیقی کلاسیک ایرانی با رهبری همایون رحیمیان و خوانندگی علیرضا فریدونی، پور ۲۰ خرداد در تالار وحدت برگزار می‌شود.
بلاک شهرکی، نوازنده آهنگساز شناخته‌شده موسیقی ایران نیز در این کنسرت به عنوان تکنواز (سولویست) ویولن، ارکستر موسیقی ملی ایران را همراهی می‌کند. «از دیار نغمه‌خوانی» تلاشی است برای ادای احترام به یکی از تأثیرگذارترین چهره‌های موسیقی کلاسیک ایرانی

.....

✦ **زنی که آمدنش خوب و رفتنش بد بود**

در روزگاری که بخش قابل‌توجهی از کمدهای صحنه، یا به شوخی‌های چندبر‌مصرف پناه می‌برند یا درگیر کمدهی اسلپ‌استیک تکراری شده‌اند یا قصد دارند به واسطه وام گرفتن از قایع روز خدوشان، از مخاطب خنده بگیرند، مواجهه با نمایشی که جهان خودش را از اول با اعتمادبفئسن معرفی کند، اتفاق خوشایندی است. «بجتمل بهترین بازیگر نقش اول زن» از همان اولین دقایق اجرا خودش را ثابت می‌کند و نشان می‌دهد که قصد ندارد با ترفتهای آسان مخاطبش را بخنداند. نمایش به طنزهای کج‌مخ و دم‌دستی یا به آن نوع فالتزی‌های مصنوعی نخما که این سال‌ها روی صحنه فراوان دیدیم، متکی نیست. آنچه جلب توجه می‌کند، فهم روشن گروه سازنده از سازوکار کمدهی و پارودی است که دست‌کم در بخش عمدتای از مسیر اجرا، به نتیجهای قابل اعتنا هم منجر می‌شود.

حسین امتی در مقام کارگردان، از اول این تصور را در ذهن مخاطب شکل می‌دهد که انگار قرار است با نوحی هجو سنت روایت‌های تعلیمی فارسی مواجه شود که از حکایت‌های اخلاقی کلاسیک تا بسیاری از روایت‌های معاصر امتداد یافته. این شکل از ادبیات تعلیمی همیشه علاقه داشته است در پایان هر موقعیت انسانی، نسخه‌ای اخلاقی و نتیجهای چارچوب‌دار و قطعی به مخاطب ارائه کند. نمایش در نیمه اول خودش دقیقاً روی همین ایده سوار می‌شود و جذابیتش را هم تا حد زیادی از همین نقطه می‌گیرد و به شکلی هوشمندانه با همه‌چیز شوخی می‌کند. شوخی کردنش که البته فقط متوجه محتوا نیست و ساختار را هم هدف قرار می‌دهد. اثر مدام به ساختار خود و شکلی کلاسیک از ادبیات می‌تازد یکی از مهم‌ترین نقاط قوت اجرا، کنترل مثال‌زدنی آن بر ریتم و میزانسن است. نمایش دالما در معرض سقوط به سراسیمگی آشوبی کار تونی قرار دارد، به‌ویژه زمانی که یک اثر سراغ هجو اینچنینی می‌رود، کافی است انسجام صحنه‌ای خود را در آن از دست بدهد تا به کلکسیونتی از شوخی‌های پراکنده و اکت‌های نامرتب تبدیل شود.اما «بجتمل بهترین بازیگر نقش اول زن»، خوب می‌تواند از این دام بگریزد.

اوج اثر بی تردید در بخش نمایش در نمایش رقم می‌خورد. زمانی که اجرا ناگهان چندلایه می‌شود و امکان‌های تازه‌ای پیش روی خودش می‌گشاید و همچنین فاصله‌گذاری هوشمندانه‌ای شکل می‌گیرد. حالا موضوع خنده، خود فرآیند اجراء، روایت و بازنمایی می‌شود. این لحظات از موفق‌ترین بخش‌های نمایش هستند، چرا که اثر به نوعی کمدهی خودآگاه نزدیک می‌شود. نمایش در ادامه هم سرگرم‌کننده باقی می‌ماند، مخاطب را با خودش همراه می‌کند و انسجام جانش را از دست نمی‌دهد.

طراحی لباس هم در خدمت همین جهان قرار گرفته است. ارجاعی به فرهنگ بصری شرق آسیا و فضای انیمیشن‌های مدرن در لباس‌ها دیده می‌شود. طراحی لباس به کاراکترها کمک می‌کند از شخصیت فاصله بگیرند و وارد قلمرو تپ و کاریکاتور و هجو شوند که با فضای این کار هم سازگار است.